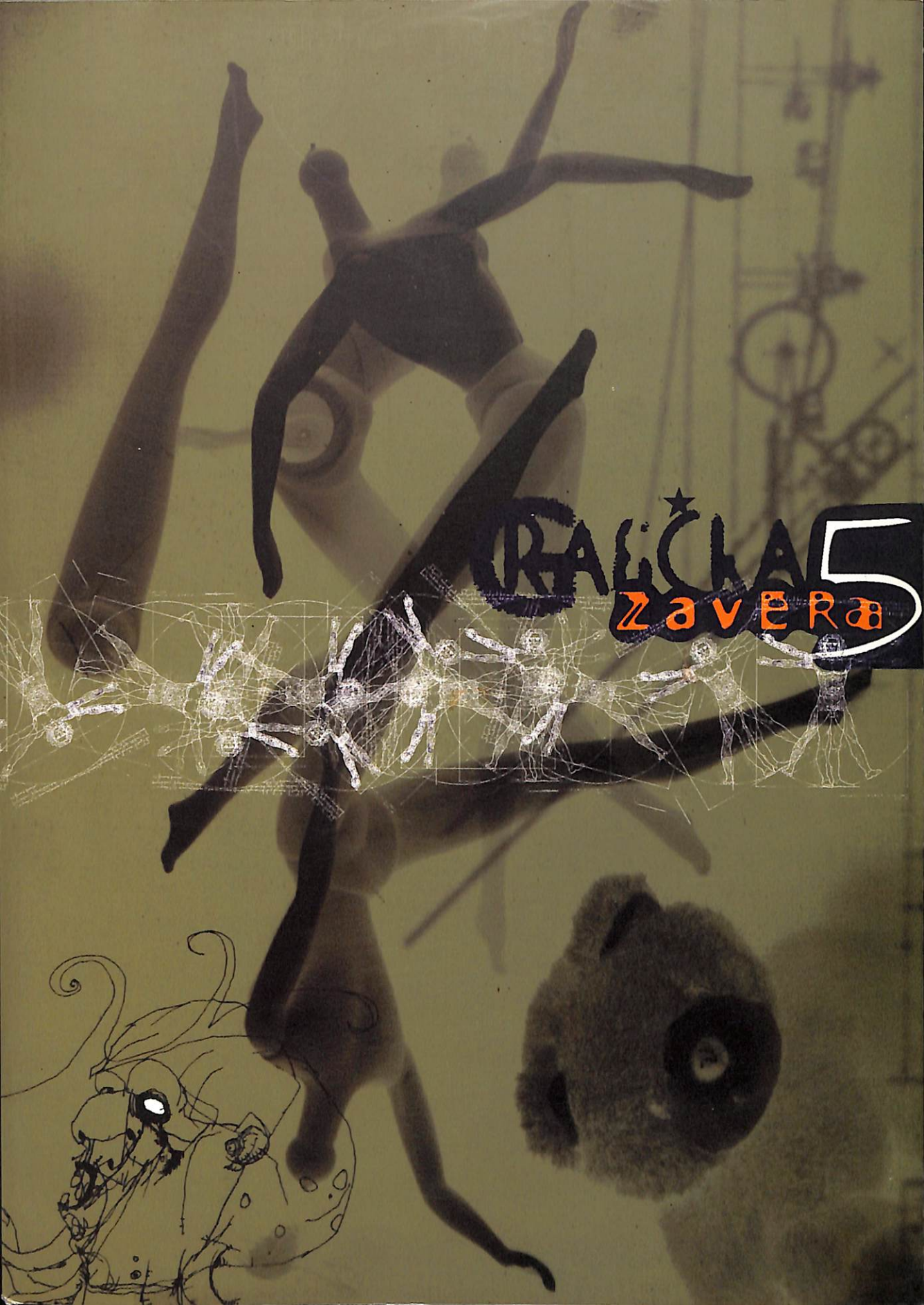

GRALICHA 5
ZAVERA

PROTOKOL GRAFIČKE ZAVERE

"Strip je skup diskontinuitetnih polja koji naracijom postaje reprezent likovnog poretka kojeg uspostavlja" (Teorija grafičke zaverе).

Strip prebiva u tenziji između naracije koja objedinjuje i drži sekvence na okupu i likovnog poretka koji je njegova granica, medijum postojanja stripa.

Likovni poredak stripa je primenjena strategija jednog načina gledanja, to je tehnika koja ne traži poređenje sa fizičkim objektima nego zahteva analitičko ukrštanje sa egzistirajućim modusima viđenja. Likovnost jeste dizajn Biča, a ujedno i podvostručenje koje, s jedne strane, jeste odraz sveta koji nas uči posmatranju i upotrebi oka (prepoznavanje objekata iz stvarnosti radi orijentacije i definisanja prostora), a s druge, predstavlja izraz jednog režima očitavanja realija i upotrebe znakova (ne bilo koji redosled posmatranja, već onaj sa dodatnim zahtevom: po obliku, po boji, po udaljenosti, srodnosti, funkciji, smislu itd). Ono što podrazumeva prostor likovnog - gramatika boja, glasovi svetlosti, sistemi ekvivalencija, crtež kao talog sveta, kompozicija kvadrata, horizont sekvence, sukobi površina, grafizam teksta, reljef likova, konfiguracija volumena, tempo slike... - sužava se u objektiv stila, koji postaje usmerena, koherentna deformacija okruženja. Pri tome, važno je napomenuti da likovni poredak stvara i određene komponente pripovedanja; on je istovremeno protokol čitanja stripa i narativna proteza. Stripovi koji slede mogu značajno da pojašne prethodne rečenice. Sem drugih vrednosti, istaknimo u njima ono što pripada likovnosti, a doprinosi stripu kao narativnoj kategoriji:

→ u radu Miška Petrovića, osim što u ključnom kvadratu ubistva nema upravnog govora, ključni likovni argument stripa je u doslednom stilu: ravnodušnost stila potcrtava logičnu zaokruženost priče i time je, zapravo, čini užasavajućom >>

→ pogledajmo petu tablu rada Alekse Gajića: simboličko pretapanje unutar nje, te pogled otpozadi i s lica na vrhu i na dnu, nisu samo niz funkcionalnih transformacija, već i preokret koji se odigrava u samoj priči >>

→ dinamika Bojana Redžica koja se prvo prepliće u dve ravni da bi na kraju postala nešto treće, upravo je posledica likovne migracije motiva - cigara, špric, sekira, špric, špric... >>

→ strip-traktat Ivana Grubanova, pored vrlo preciznih segmenata, poslednjom tablom prevodi rad u polje metastripa i istovremeno, likovnim postupkom otvara pitanja pretpostavljanja stripa drugim (meta)fizičkim oblicima moći >>

→ osma tabla Zorana Stojiljkovića, osim sugestivnosti, odmerenog ritma i sukoba crnog i belog, šestom sličicom - jedina u kojoj nema crteža i jedina sa tekstom - podseća nas na mogućnost stripa da se kvadrat bez sadržaja, kao i cezura između kvadrata, posmatraju kao konstruktivne praznine >>

→ upotreba ikoničkih znakova u stripu je vrlo poznata, ali je izuzetno vešto, kao jedino sredstvo za opisivanje sveta, upotrebljena u pesmi Slobodana Miladinova >>

→ čitav strip Aleksandra Zografa je traganje za likovnim uzorkom jednog grada, slikovno tumačenje razglednice, vidljivog ugruška koji bi opisao urbanu strukturu >>

→ igra boja kod Rastka Ćirića više je od daltonističke šale time što i vrtlog njihove mešavine nije samo treperenje dva nedostatka, nego i simbioza samog viđenja stvari >>

→ Nenad Lazić rečitiije pripoveda u prostoru koji određuju crvena, žuta boja i crno-beli kontrast, nego što to čini rečima >>

→ četvrta i peta tabla Saše Mihajlovića pokazuje kako se dinamično, a krajnjim svodenjem oblika i boja, može opisati infantilno-nadrealno stanje koje ne gubi narativni ritam i daje osnovni ton >>

→ posebnu analizu u stripu Milana Pavlovića zaslužuje upotreba svetloplave boje neba i smrznutog stanja nasuprot zelenožutom oblaku odrastanja, te narandžasto-crveno-ljubičastog spektra na kojem počiva priča >>

→ da li Vladimir Božidarević slučajno dodaje svojim radovima beskrajne lavirinte? >>

→ u snažnom zagrljaju grozničavih kadrova i mnoštva subjekata priče, metafora Zvonka Jaćimovskog neprekidno uranja i izranja iz likovne potke >> itd.

vladimir božidarević >> 82 >> 86

aleksa gajić >> 69

darko grkinić >> 61

ivan grubanov >> 93

aleksandar zograf >> 33

bob živković >> 55

kosta zdravković vs z.penevski >> 58

zvonko jaćimovski >> 6

goran josić vs. z.penevski >> 75

nenad lazić >> 90

slobodan miladinov >> 39

saša mihajlović vs wostok >> 45 >> 46

milica nenadić >> 40

vladan nikolić >> 13

dušan pavlić >> 56

milan pavlović/mr.stocca >> 44 >> 66

miodrag miško petrović >> 28

bojan redžić >> 1

nemanja stefanović >> 81

ivica stevanović >> 25 >> 43 >> 87

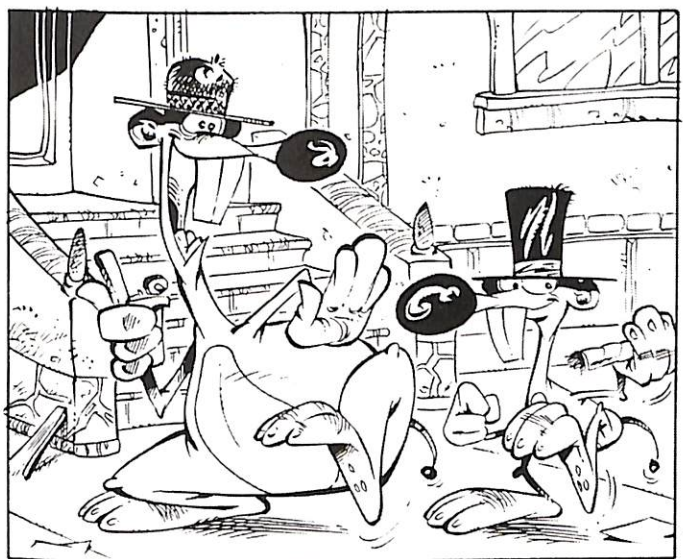
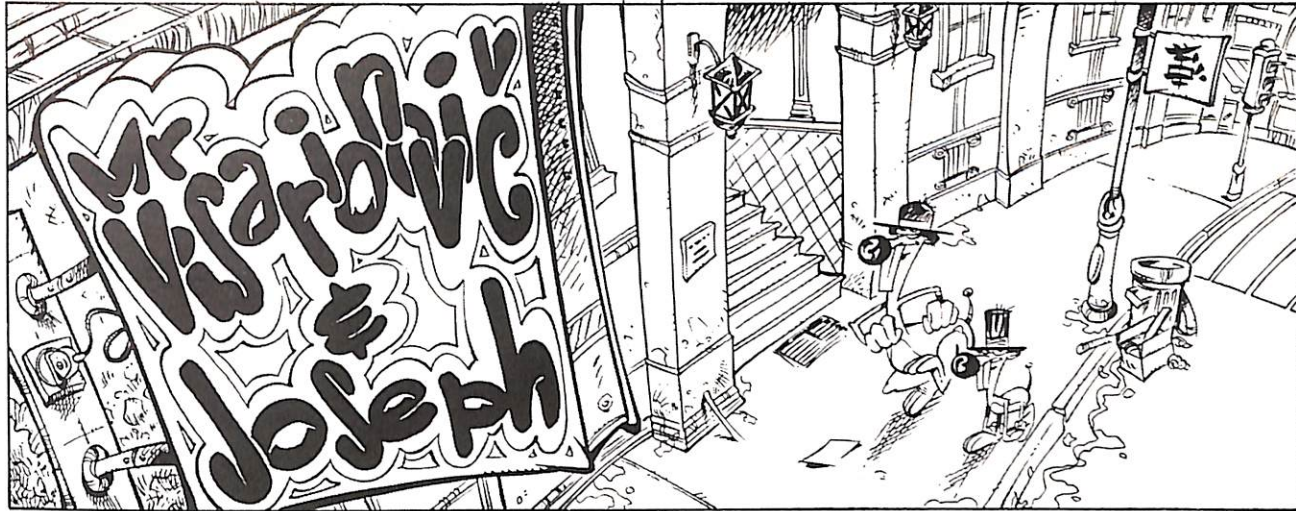
zoran stojiljković kiza >> 15

ivana tabaković >> 84

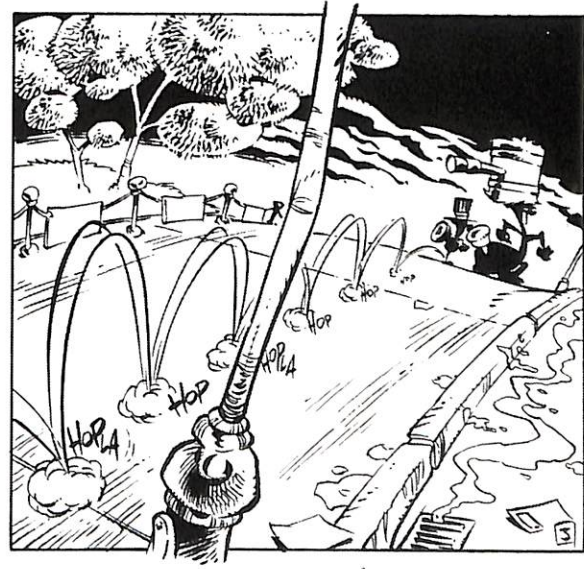
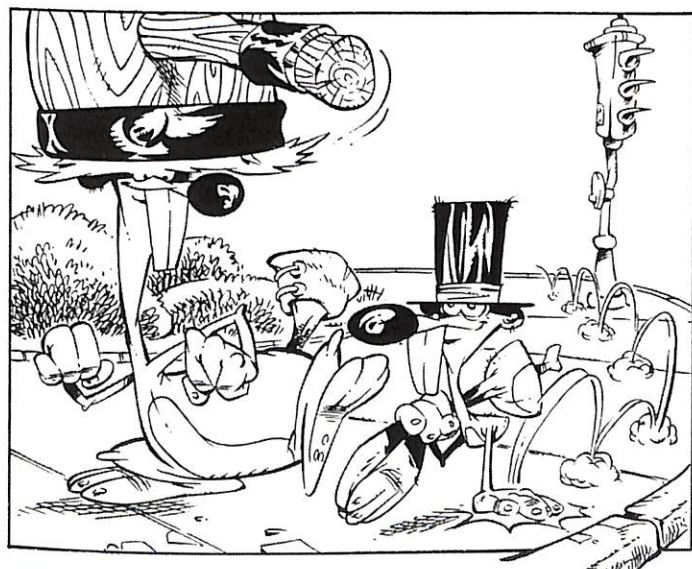
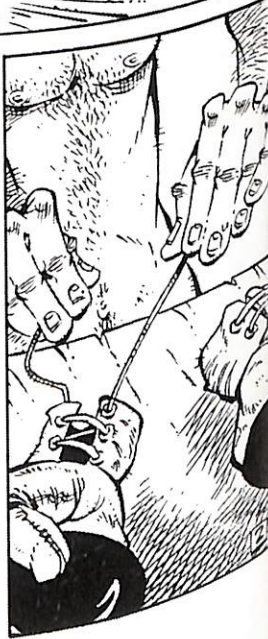
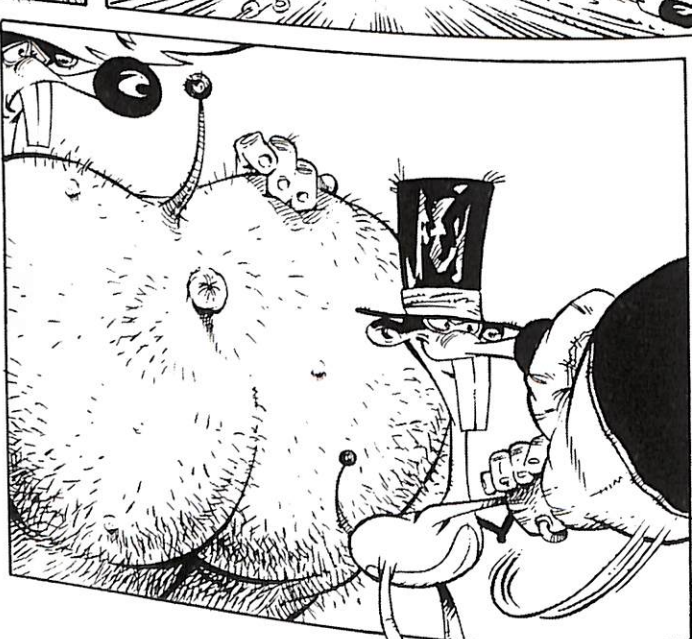
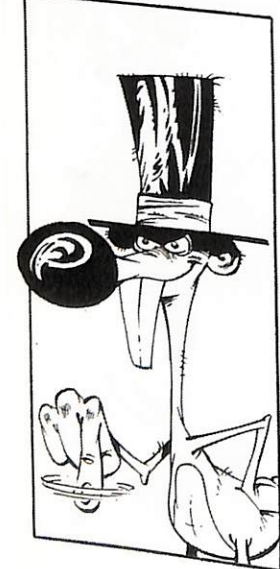
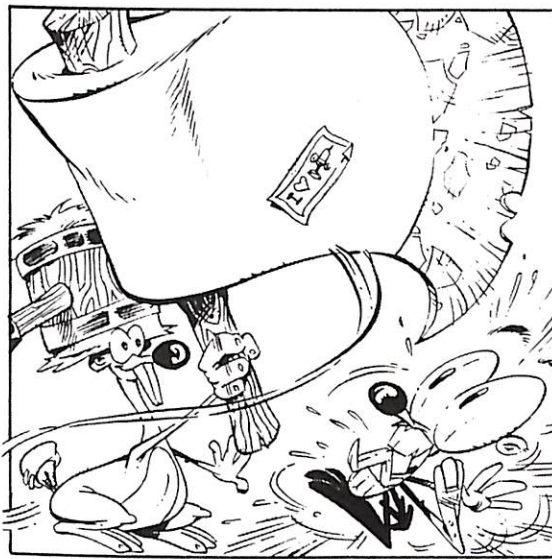
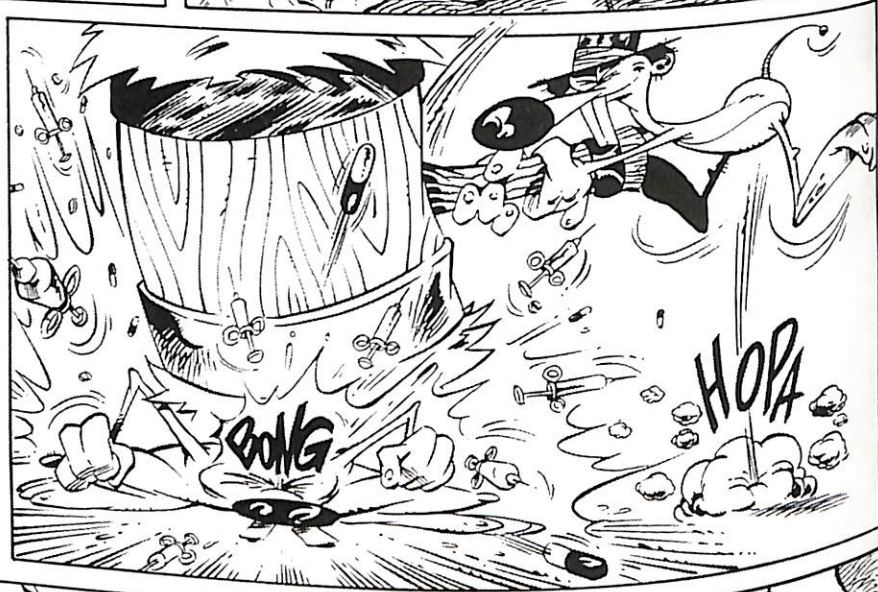
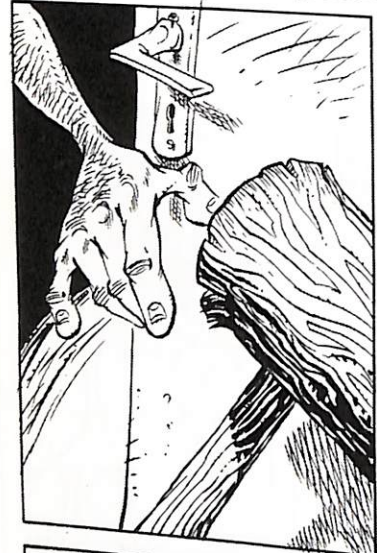
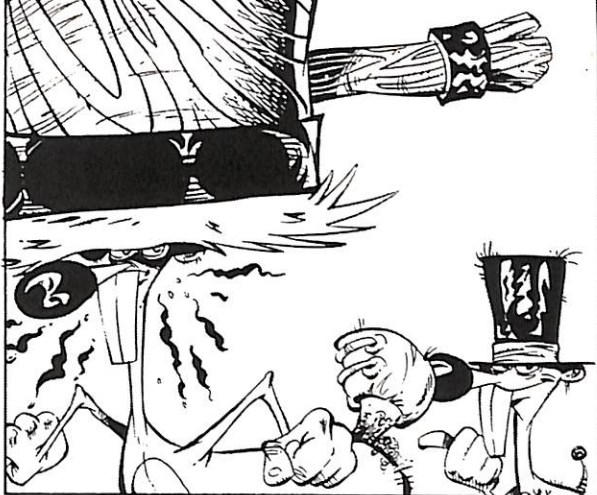
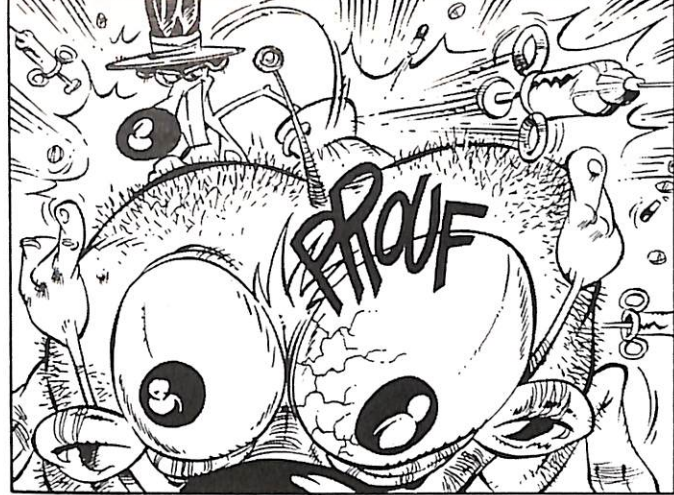
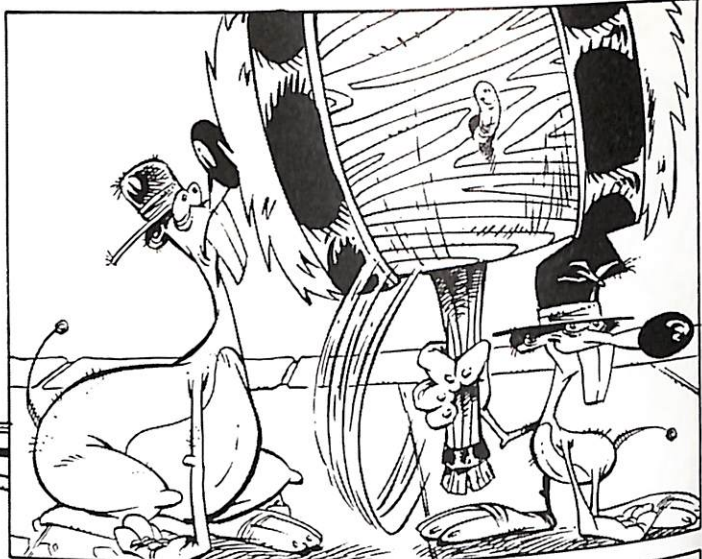
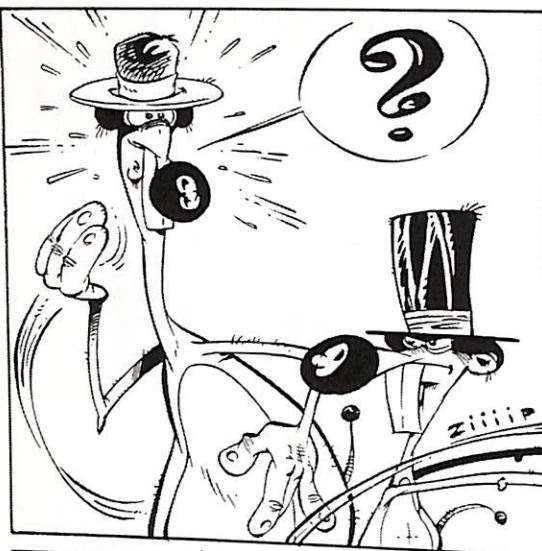
rastko Ćirić >> 68

tihomir ćelanović >> 52

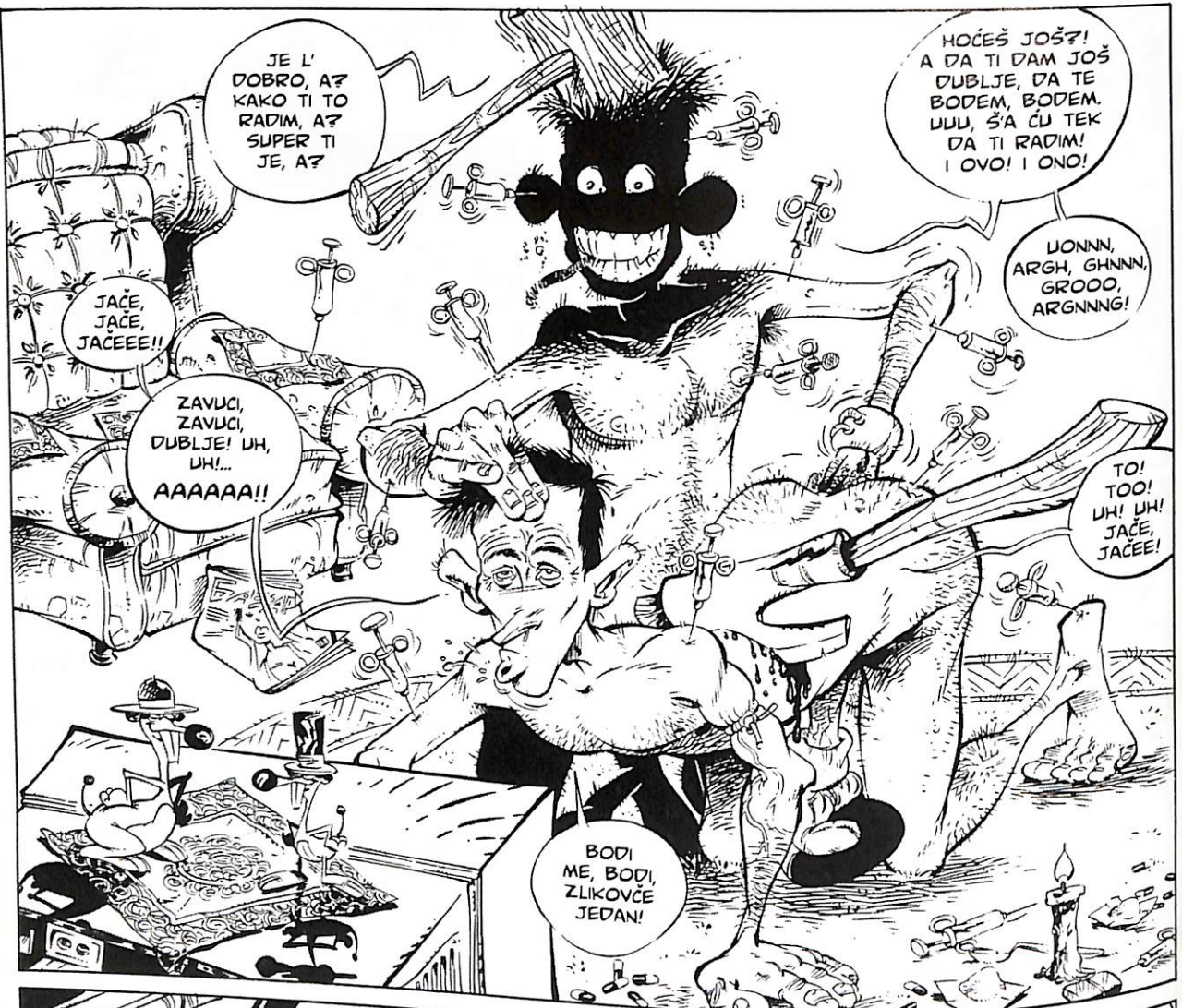

JE L' DOBRO, A? KAKO TI TO RADIM, A? SUPER TI JE, A?

JACE, JACE, JACEEE!!

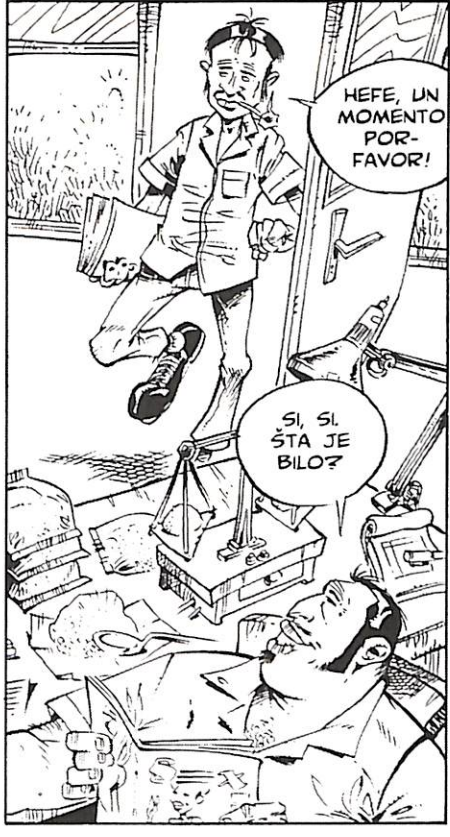
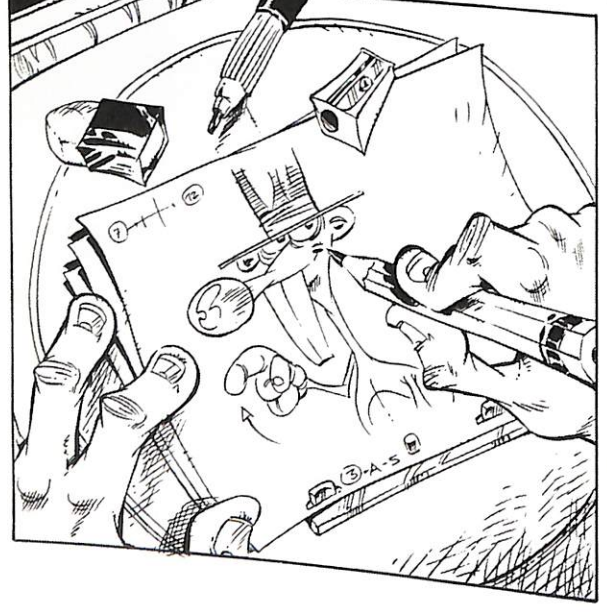
ZAVUCI, ZAVUCI, DUBLJE! UH, UH!... AAAAAA!!

HOCES JOŠ? A DA TI DAM JOŠ DUBLJE, DA TE BODEM, BODEM. UUU, ŠA CU TEK DA TI RADIM! I OVO! I ONO!

UONNN, ARGH, GHNNN, GROOO, ARGNNNG!

TO! TOO! UH! UH! JACE, JACEE!

BODI ME, BODI, ZLIKOVCE JEDAN!

HEFE, UN MOMENTO POR-FAVOR!

SI, SI STA JE BILO?

EVO, STAVILI SMO U OVU EPIZODU 60 ODPSTO VIŠE ŠPRICEVA, A UBACILI SMO I METADON I LSD.

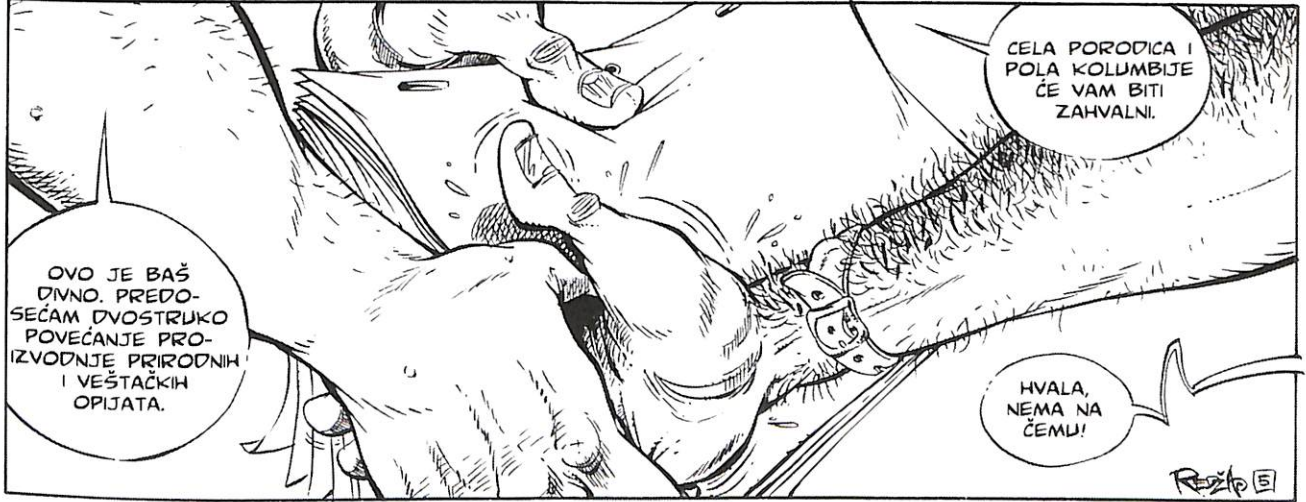

E, OVO VAM JE BAŠ SUPER! ŠTO SE DOBRO BODE!!

SAMO TAKO, SAMO TAKO.

ROKAJ SE, BURAZERU, ROKAJ!!

U, BRE, KOLIKO ŠPRICEVA I ACIDA!!!

OVO JE BAŠ DIVNO. PREDOSEĆAM DVOSTRUKO POVEĆANJE PROIZVODNJE PRIRODNIH I VEŠTAČKIH OPIJATA.

CELA PORODICA I POLA KOLUMBIJE ĆE VAM BITI ZAHVALNI.

HVALA, NEMA NA ĆEMU!

Ljubavnička priča

by Zvonko Jačimovski

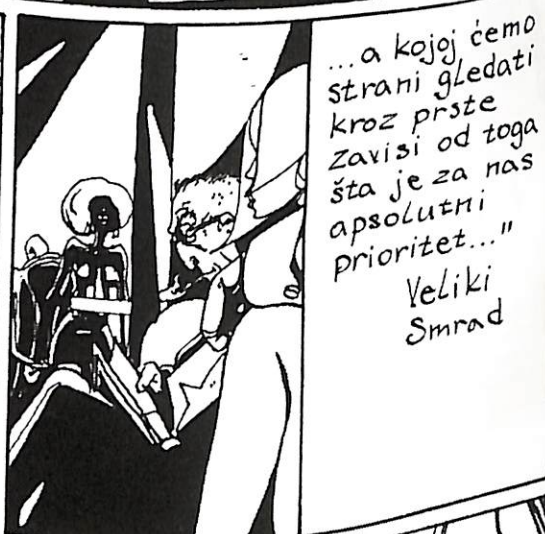
"U stvari se radi o tome da su sve strane loše, te stoga i ne možemo odabrati dobru stranu već samo jednu od loših, kojoj ćemo gledati kroz prste..."

Hm... sve strane loše...

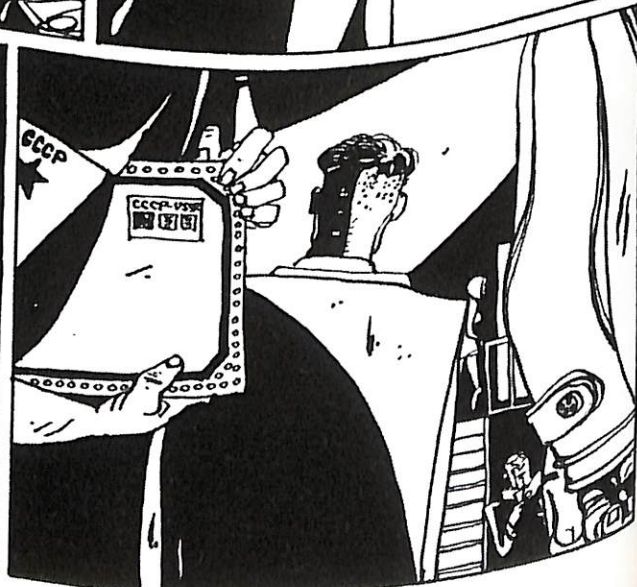
Na koju stranu?

...a kojoj ćemo strani gledati kroz prste zavisí od toga šta je za nas apsolutni prioritet..."
Veliki Smrad

Mnogo sere taj Veliki Smrad.

Da li to ukazuje na moj apsolutni pribrižet?

Enoga.

"To naravno ne važi za one kojima je Veliki Smrad stran, koji ga ne razumeju, ne poštuju, ili čak i ne shvataju šta je. Ali, ko nije sam shvatio, ne zaslužuje da mu se objasni..."

Čudna knjiga.

Dobro veče.

Kažem do... hm... hm... Lepo mesto.

Baš lepo mesto. ALI čini mi se malo indiskretno.

Tažno tako.

Čini vam se.

uh...o

Hm... u redu, jasno mi je... izgleda da je najbolje da pređemo na posao!...

Čekajte.

Zar vam se ne čini da je ovde malo indiskretno?

Jebote!!

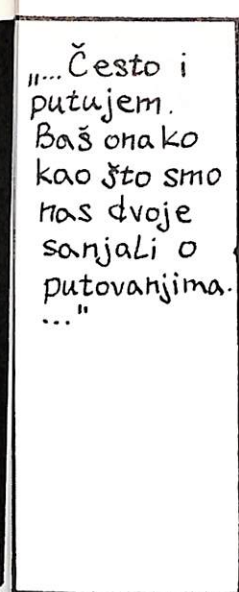

Zaš... zašto?

Za... zato što je napad najbolja odbrana.

Ali, mi ništa nismo...

Onda zbog preventivē.

"... Često i putujem. Baš onako kao što smo nas dvoje sanjali o putovanjima..."

Da ih odmah spa kujem?

Ne.

Nekase prvo oce-de.

Simpa-tično.

"Moram Ti reći i to - nisam sam."

"Sve su strane loše..."

"Verovatno Te to sad ne interesuje, ali, konačno sam sredio stvari. Vodim dinamičan, interesantan i uspešan posao (treba Li Ti para?)."

Ona je predivna. Naših je godina, ali odlično održavana. Inteligentna je, odlučna, hrabra, duhovita, erotična... sjajna u svakom pogledu. Ima samo jednu manu-nije Ti."

"Ako nemaš ništa protiv, voleo bih da se vidimo. Ništa obavezno. Nadam se da ćeš mi učiniti bar onoliko koliko bih ja učinio Tebi..."

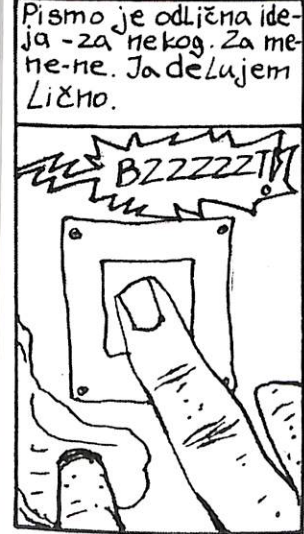
A Lepo sam rekla da paze na glave.

Bos po krvi.

Molim?

Kad sam bio mali, napisao sam pesmu "Bos po krvi"

"Često i putujem..."

Pismo je odlična ideja - za nekog. Za mene-ne. Ja delujem lično.

Anthony!!!!

Čovek se nekad preznuje baš za tren.

Ko je? Ann!!! Odgovaraj kad ti kažem!!

Mama!

Mama!

Mama!

Niko. Nije niko.

Da Li su to one iste predivne pegice? Vratio sam se mnogo brže nego što sam otišao.

"U stvari se radi o tome da su sve strane loše, te stoga i ne možemo..."

Zar je prošlo samo deset godina?

Zar je prošlo samo deset godina?

Zar je prošlo samo deset godina?

Zar je prošlo samo deset godina?

Anthony je brzo zaboravio taj dan. Brzo, ali ne lako.

Camay?

Fa? Lw?

Palmolive.

Obožavam Palmolive!

Ne lako, ali brzo. Brzo, ali ne lako. Lako, ali ...!!!

Ane se seti samo ponekad. Ali one druge, "stare" Ane. Tada, čak i u prisustvu naj-lepsih žena, glasno izgovara njeno ime...

Ana!!!
Ana!!!
Ana!!!

Ana?

Mora da je predivna.

Mora da je predivna.

СТАРИЦЕ КОЈЕ ИСПАДАЈУ

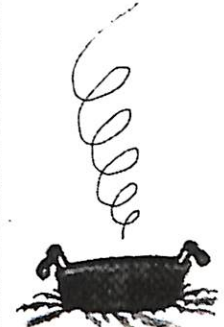
Једна се старица од претеране знатижеље нагнула кроз прозор,

ПАЛА И ...

...РАЗБИЛА СЕ.

Кроз прозор се промолила друга старица и почела да гледа на ону која се разбила,

Али се од претеране знатижеље такође изврнула кроз прозор,

ПАЛА И — РАЗБИЛА СЕ.

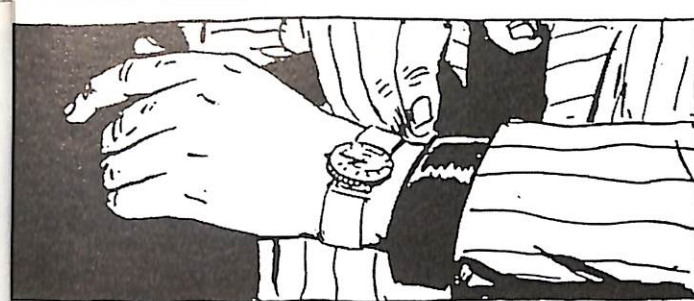
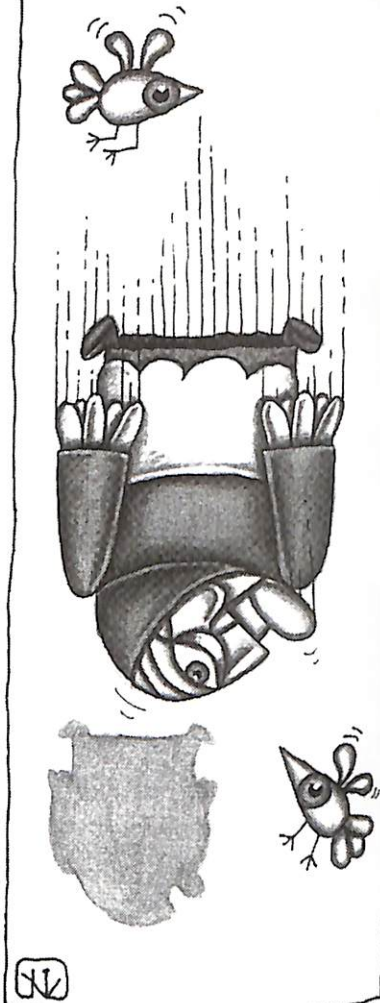
ЗАТИМ ЈЕ КРОЗ ПРО-
ЗОР ИСПАЛА ТРЕЋА
СТАРИЦА,

ЗАТИМ ЧЕТВРТА,

ПА ПЕТА.

ŠTA SAM TI REK'O. MOŽEMO DA
ČEKAMO I DO KRAJA ČASA. ON NEĆE UĆI
AKO GA NEKO NE POZOVE. ZVONO
ZA NJEGA NE POSTOJI.

NIŠTA,
IDEM DOLE.

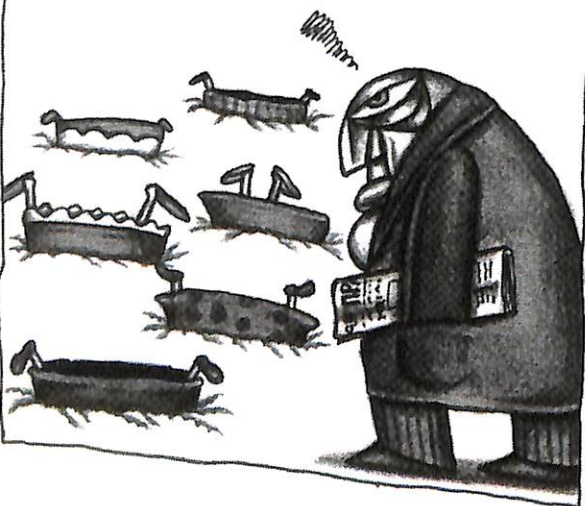

PETAEST
MINUTA.

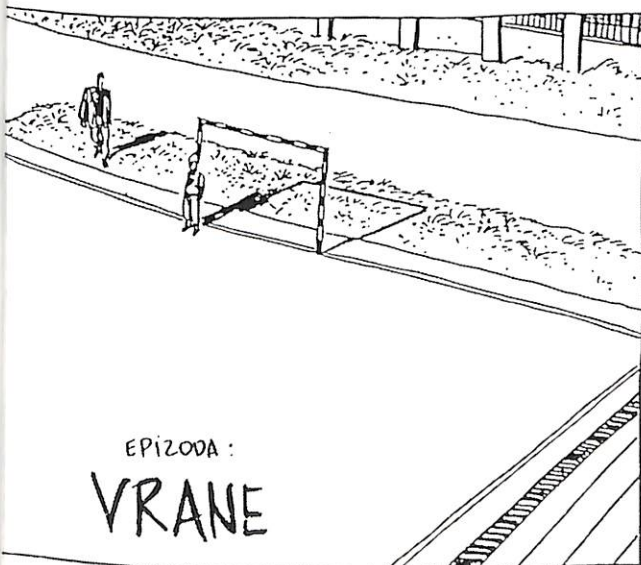
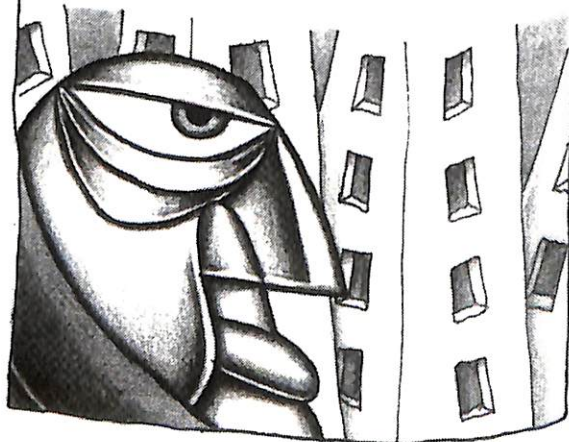
ИЗА: ЈОŠ
ЈЕДАН
ЛУДИ
PANDUR

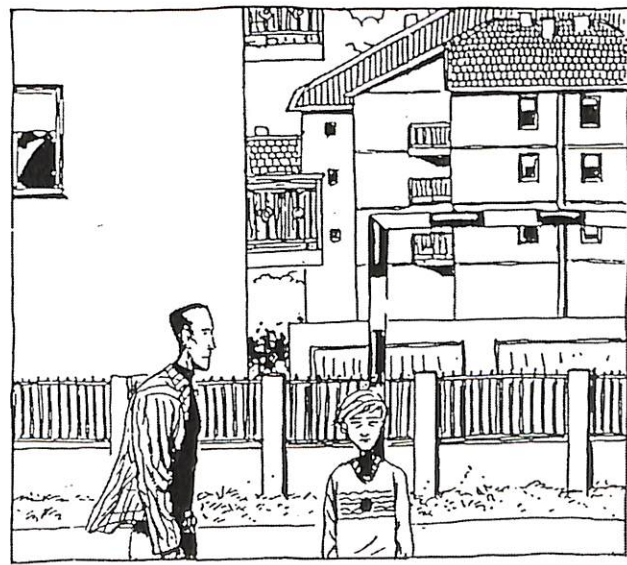
КАДА ИСПАДЕ И ШЕСТА СТА-
РИЦА, ДОЈАДИ МИ ДА ИХ
ГЛЕДАМ,

ТЕ ПОЂОХ НА МАЉЦЕВСКУ ПИ-
ЈАЦУ, ГДЕ СУ, ПРИЧА СЕ
ЈЕДНОМ СЛЕПЦУ ПОКЛО-
НИЛИ ПЛЕТЕНИ ШАЛ.

ЕПИЗОДА:
VRANE

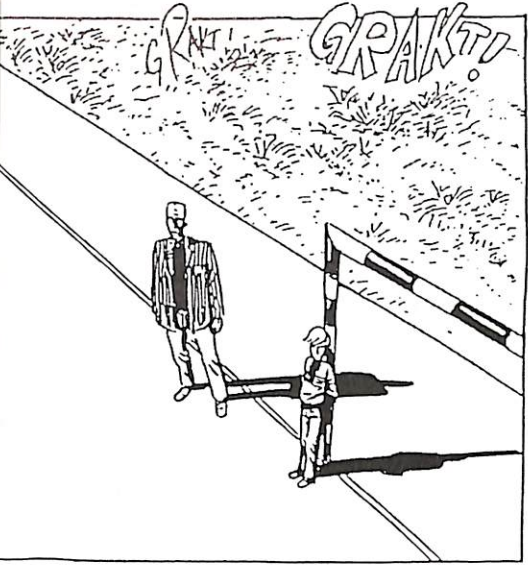

JOVANE. PRIMETIO SI SIGURNO DA JE ODAVKO ZVONILO.

ODZVONILO? ZNAM.

POGLEDAJ GORE. ČITAVO JATO JE IMAO NAS.

OHO. DA NISI MALO PORANIO SA PESIMIZMOM TO JE PRIVILEGIJA ODRASLIH. NISI ZNAO?

DA, DA, DA...

NE VOLIŠ PRICE? DODUŠE VRAHE BAŠ I NISU ELITNE PREDSTAVNICE VRSTE, ALI...

DANIL HARMS JE NAPIŠAO LEPU PRICU O VRANI.

ČEKAJ MALO, PUSTI SAD
HARMSA. ZAŠTO NE ČITAŠ
NEŠTO LAKŠE, ZA TESKE
KNJIGE UVEK IMA VREMENA
I NE SAMO ZA KNJIGE.

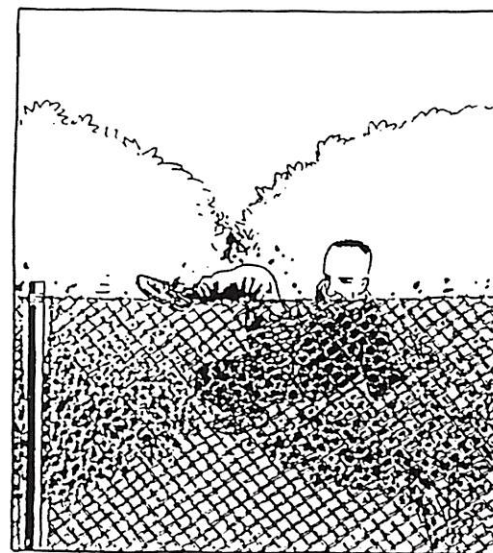
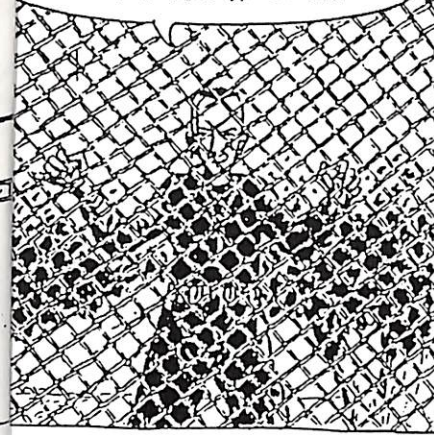
LAKŠE KNJIGE? A DALI
SE RAK LEĆI ANDOLIMA?
NE. LAKŠE KNJIGE SU
ZA NEKU DRUGU ZEMlju

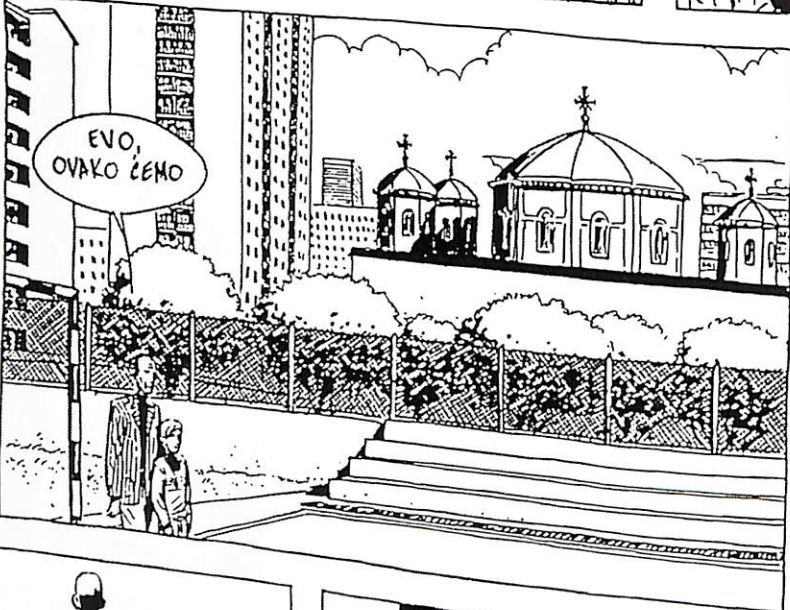
EHEHEEJ!
TAJM AUT, TAJM AUT
PRETERUJEŠ!

TAKO TI JE TO U ŽIVOTU
NEKOME SE POKLANJA, A NEKO
JE PRINUĐEN DA OTIMA.

EVO,
OVAKO ČEMO

DIREKTOR ŠKOLE JE MOJ DOBAR
PRIJATELJ PA NEĆE ZAMERITI AKO
TE SADA PUSTIM KUĆI. IĐI UZMI
KNJIGE, DODI OVDE I ONRA IĐEMO
ZAJEDNO. KAŽU DA SMO JOŠ MALO
BA KOMSIJE.

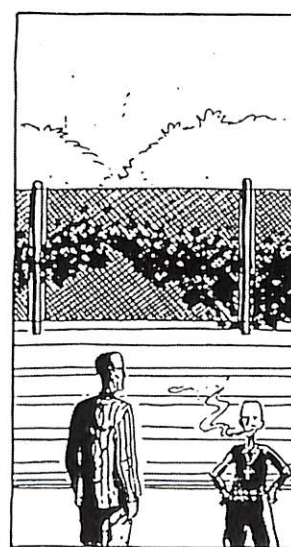
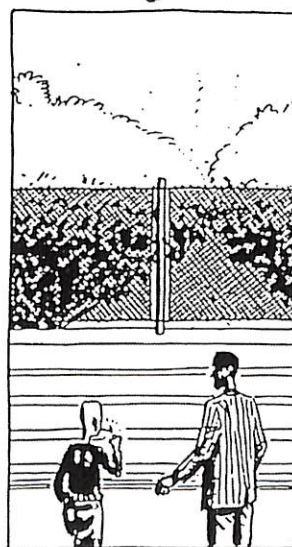
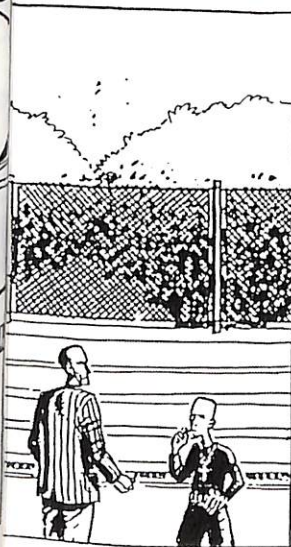
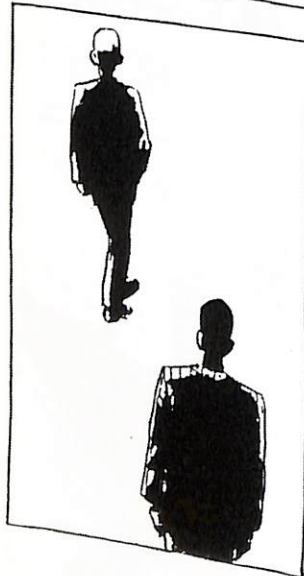
KIZA
5.

PA DA.
NJEGA PUŠTATE A JA
MORAM DA BEŽIM
SVAKI DAN.

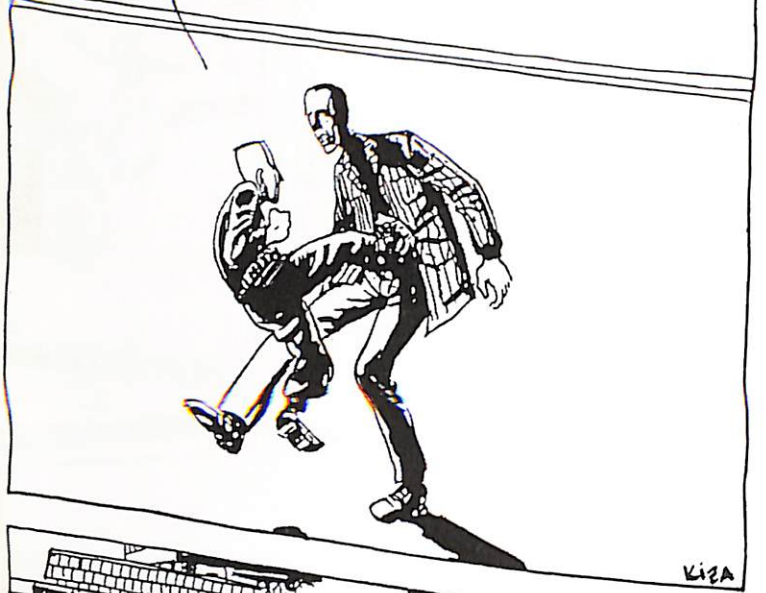
KIZA

PUŠTI ME DA POGADAM.
TI SI NAŠ NOVI ŠKOLSKI
PSIHOLOG

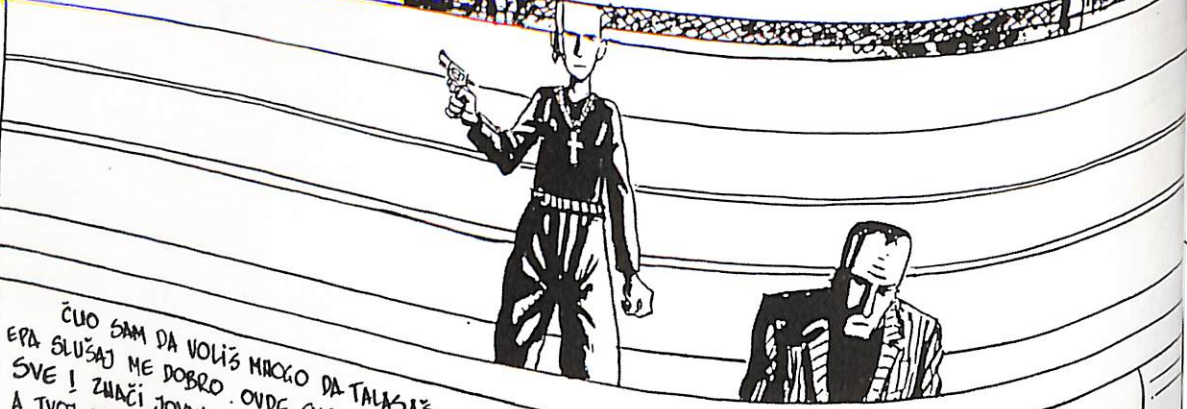

DRAGO
MI JE DA SMO
SE...

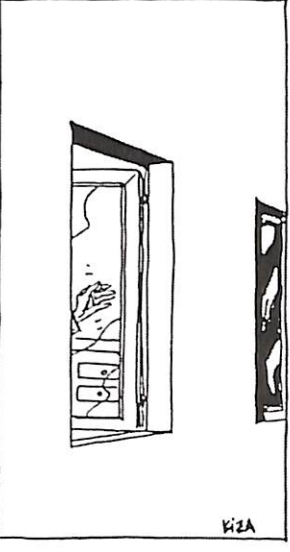
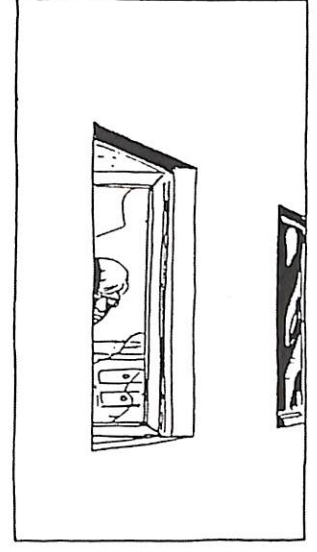
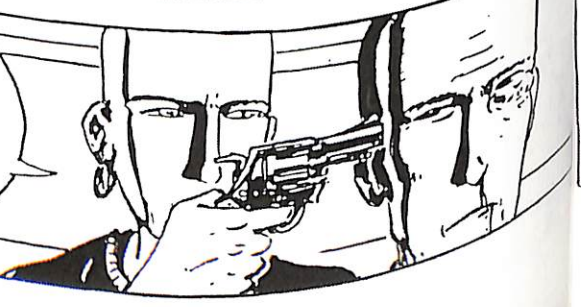

KIZA

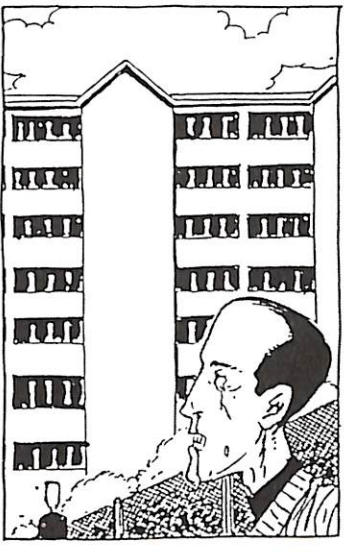
UPOZNALI

ČUO SAM DA VOLIŠ MNOGO DA TALKAŠ.
EPA SLUŠAJ ME DOBRO. OVDE SVE MORA DA OSTANE ISTO.
SVE! ZNAČI JOVANE OSTAJE LUD I ZBUNJEN. JA SRO!?
A TVOJ PRIJATELJ DIREKTOR TI BAŠ I NIJE NEKI PRIJATELJ,
JER JE OČIGLEDNO IZOSTAVIO DA TI KAŽE ZA MENE I MOG
OCA. BIRAJ BRE MALO BOLJE DRUGARE! A SAD DA BI OVO
SHVATIO OZBILNO MAHNI PREMA PROZORU I BIĆE TI JASNO.

KIZA

ZNAČI VAS SU
DOVELI DA MENI
POMOŽETE.

JESTE LI VI SIGURNI
DA STE BAŠ NAJBOLJE
PROČENILI SITUACIJU?

7.

JOVANE
ZNAČI BIO SI TU
SVE VREME. DOBRO
JE ŽTO SE NIŠI
UMEŠAO.

A ŽTO BIH SE MEŠAO.
JA SAM OD NJEGA VEĆ
DOBIO BATINE

SAMO...

... JA NIŠAM
PLAKAO.

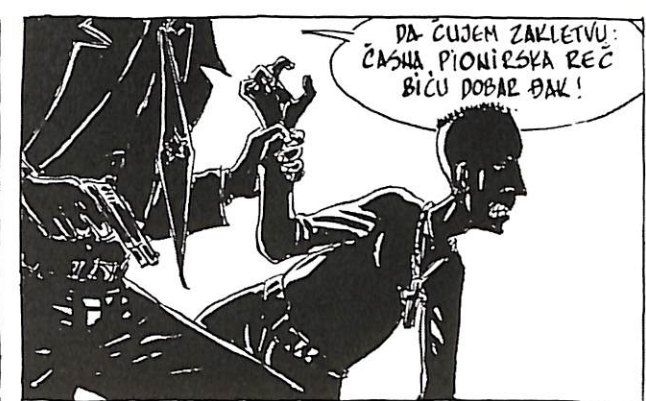
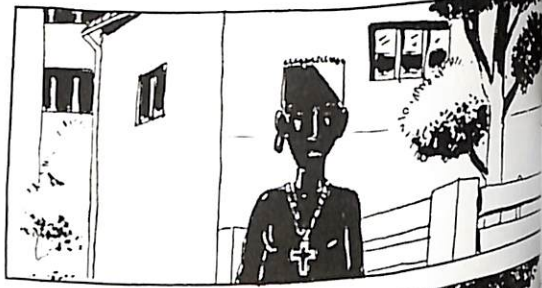
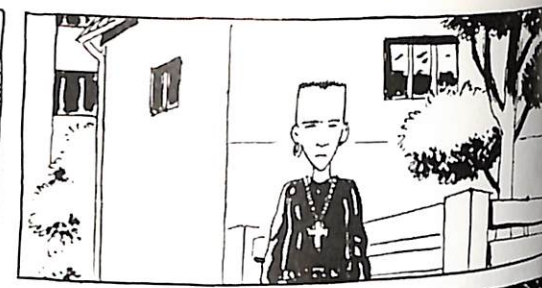
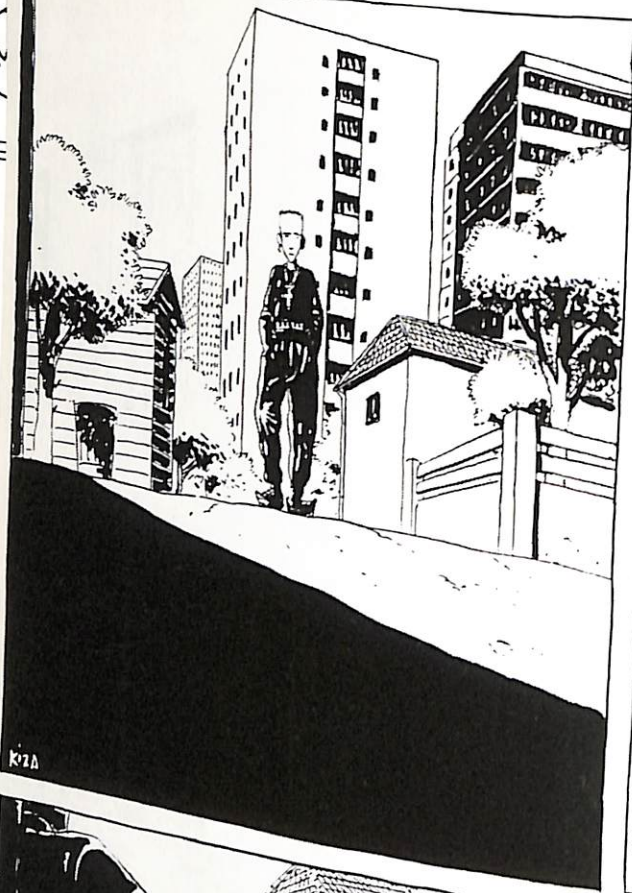

NEGO...
DA VAM PROČITAM
PRIČU "ČETVORONOGA
VRANA" DANILA HARMŠA

MISLIŠ KAO
DETETU PRE
SPAVANJA?
MOŽE JOVANE
ČITAJ.

DA CUJEM ZAKLETU: ČASNA PIONIRSKA REČ BIĆU DOBAR ĐAK!

MA TERAJ SE U MATERIJU I GLEDAJ DA SE TAMO DOBRO ŠAKUJEŠ KADA SAZNAM KO SI! TO ŽTO SE KRIZEŠ U SENKI SLABA TI JE ZAŠTITA OD MOG OCA!

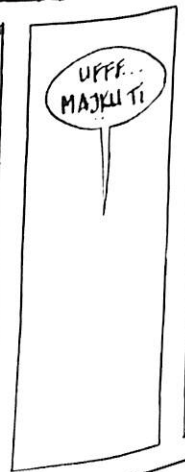
MOA... U PRAVU SI TI

BANG!

TRAS

UPFF... MAJKU TI

ŠTA? TI TARZAN? NE?

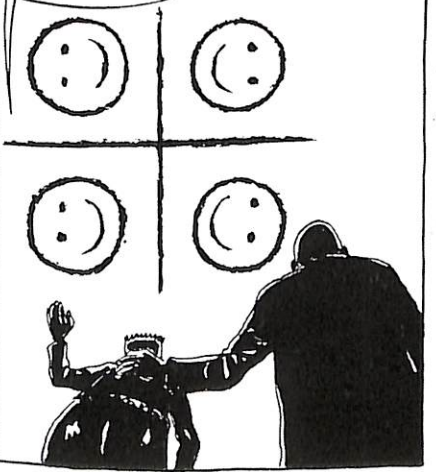
MAMICE... MAMICE... MAMICE

NIJE TI MAMICA TU, KARA SE NEGDE IZA LEPA TVOM TATICI UTICAJNOM POLITIČARU, TJA... NEMAS SREĆE JER ZA MENE POLITIČARI SU SLUČE, PA AKO VEĆ MORAŠ DA MI PRETIŠ SMISLI NEŠTO JAČE, DOGOVORENO?

AJDE SADA IDEMO POLOVO ČASNA...

ČA... ČASNA PIONIRSKA REČ BIĆU DOBAR ĐAK!

TAAKO... JA SAD IDEM A TI PAZI ŠTA RADIŠ I NIKAD NE ZABORAVI DA...

... TI NE ZNAŠ KO SAM JA A JA ZNAM KO SI TI!

OTIŠ'O SAM

EP S A JE O ŠH

legenda:
1)sh-š
2)ch-č
3)zh-ž

Režija:
Ivica
tevanović

O, ti čitaoche nehaijni
očuhj priču o nadasve
prezrenoj i ukletoj
MORELLI
raljici mrtvih, ljubavnici
bludnoj i demonskoj ...

KRAJ.
TEXT / ILL.
ZORAN STOJILJANIĆ
KIZAK

...kurvi palih andjela, o biću
koje kupashe se u krvi
dusha izgnanih iz samog
pakla, kojoj leshevi
vlazhishe svojim trulim
jezicima jame pohota i blud
njenog slatkog i bezbroj
puta greshnog tela.

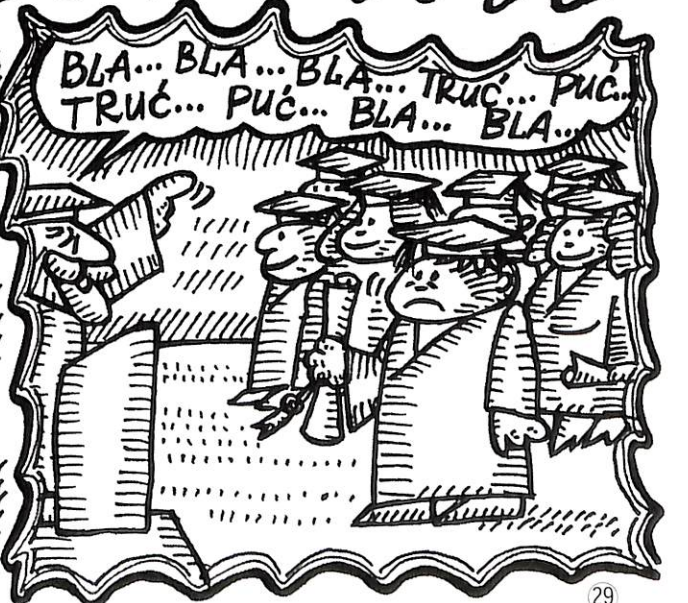
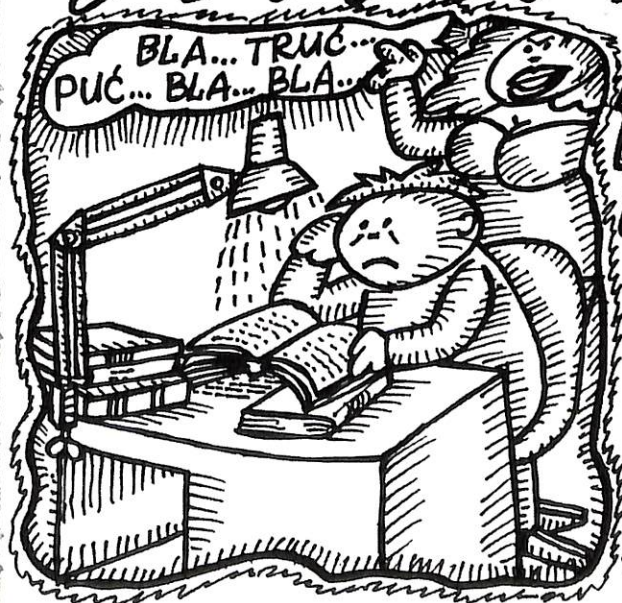
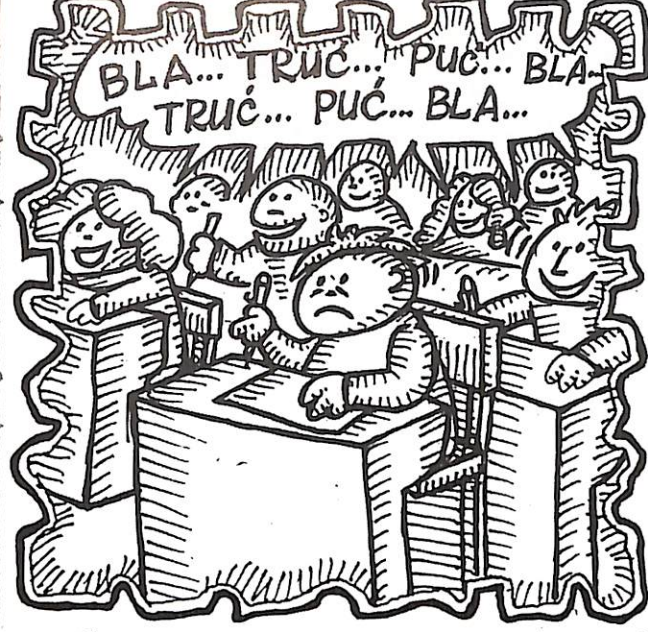
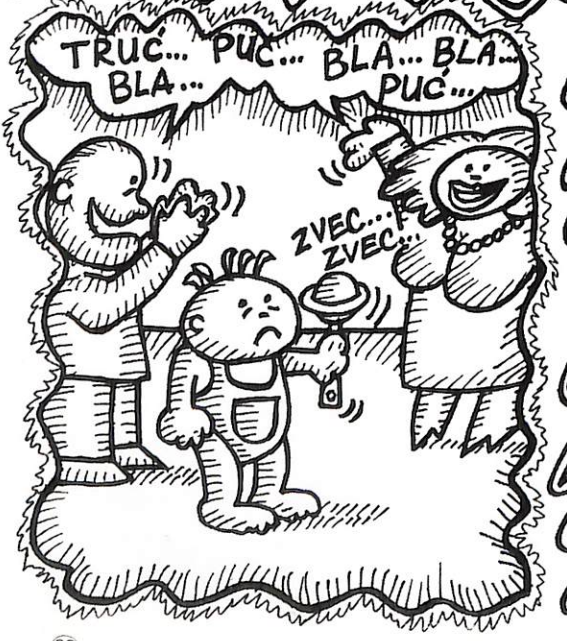
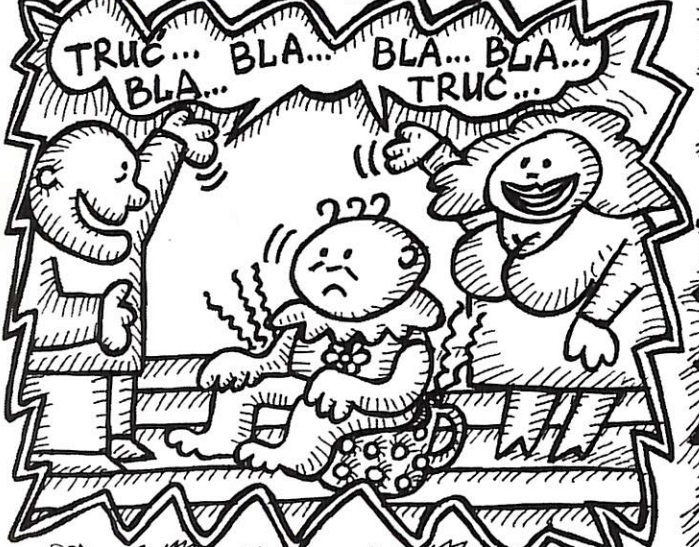
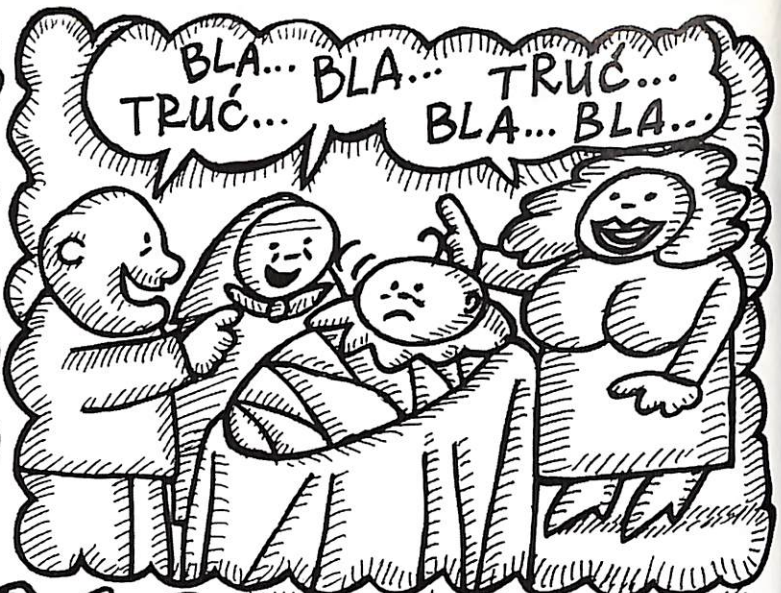

Ljubav jednog noćnog
stvara, prekaljenog
ljubavnika,
sisara-shishmisha!
Ali shishmish, to biće
noći i mrachnjashstva,
nehajno gledashe na
ljubav Morellinu,
koja beshe tako uzvishena
i skoro Bozhanski chista.
Preklinjashe Morella
shishmisha za josh jednu
noć zlobne pohote i bluda
sa njom:

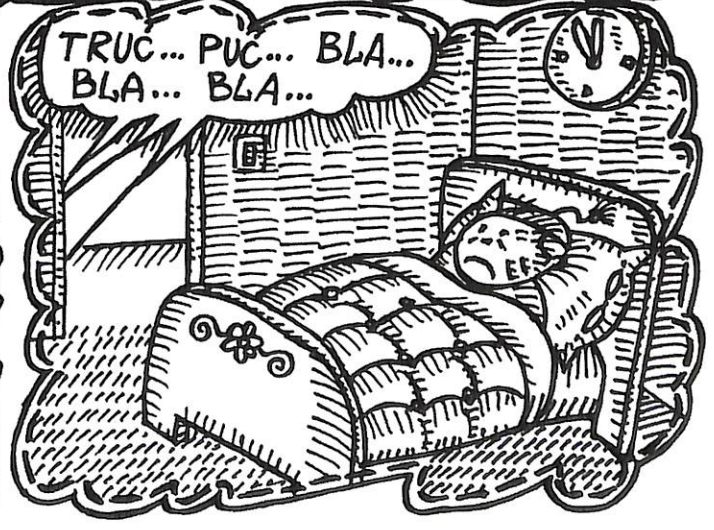
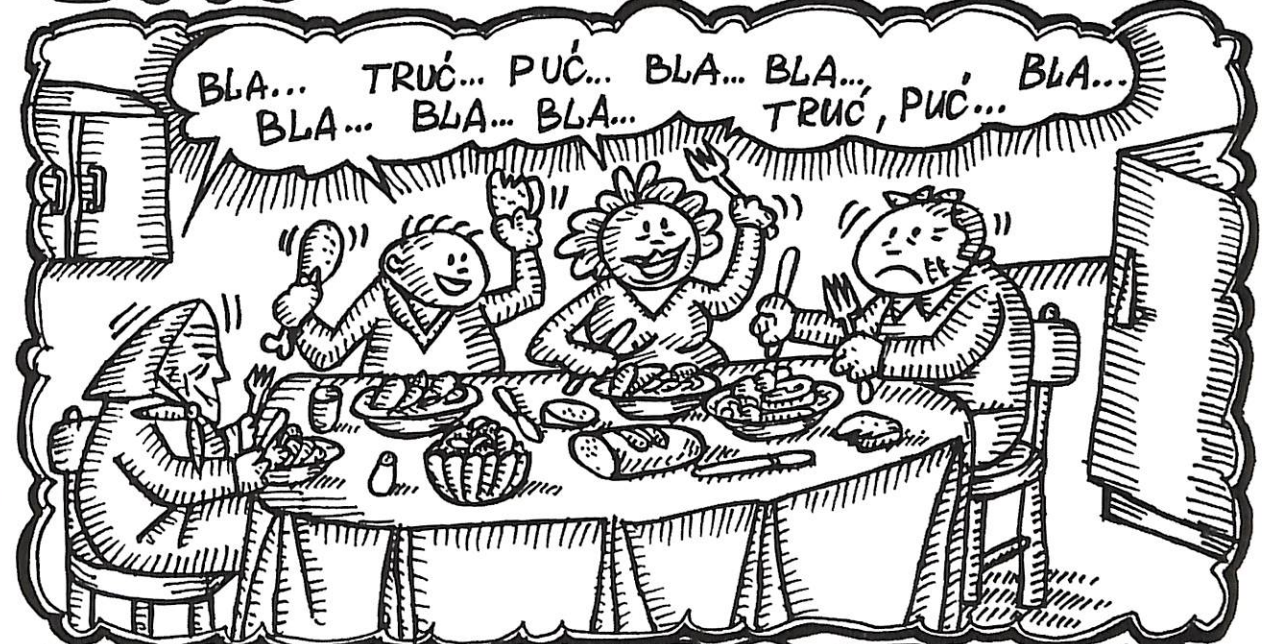
-O ti noćna zveri, traocu mrtvih dusha

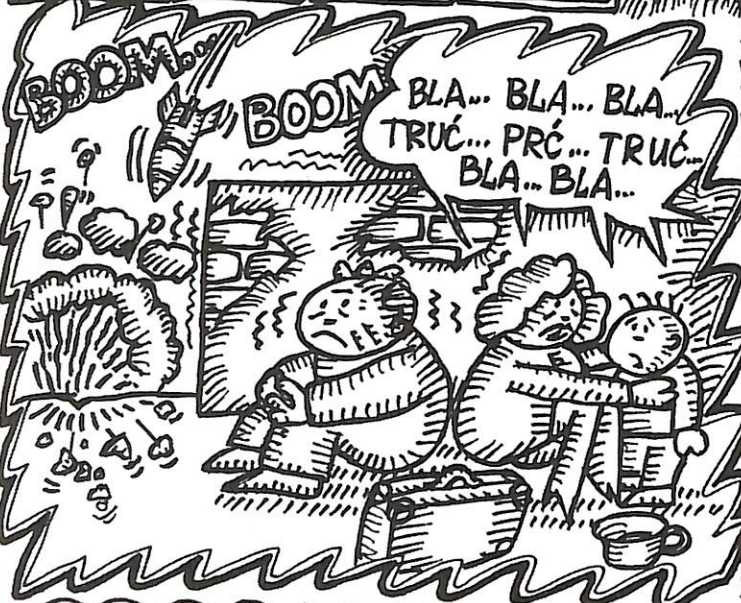
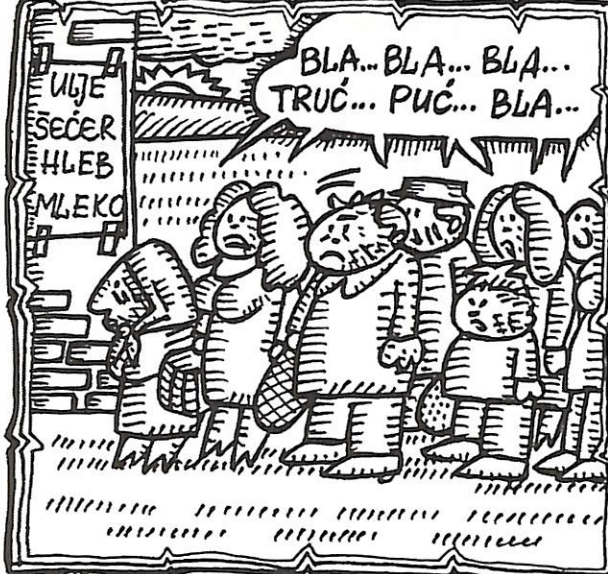
OR
HOMO
MARTI-
ROS
SILENCE
VIRGO XX - 2001

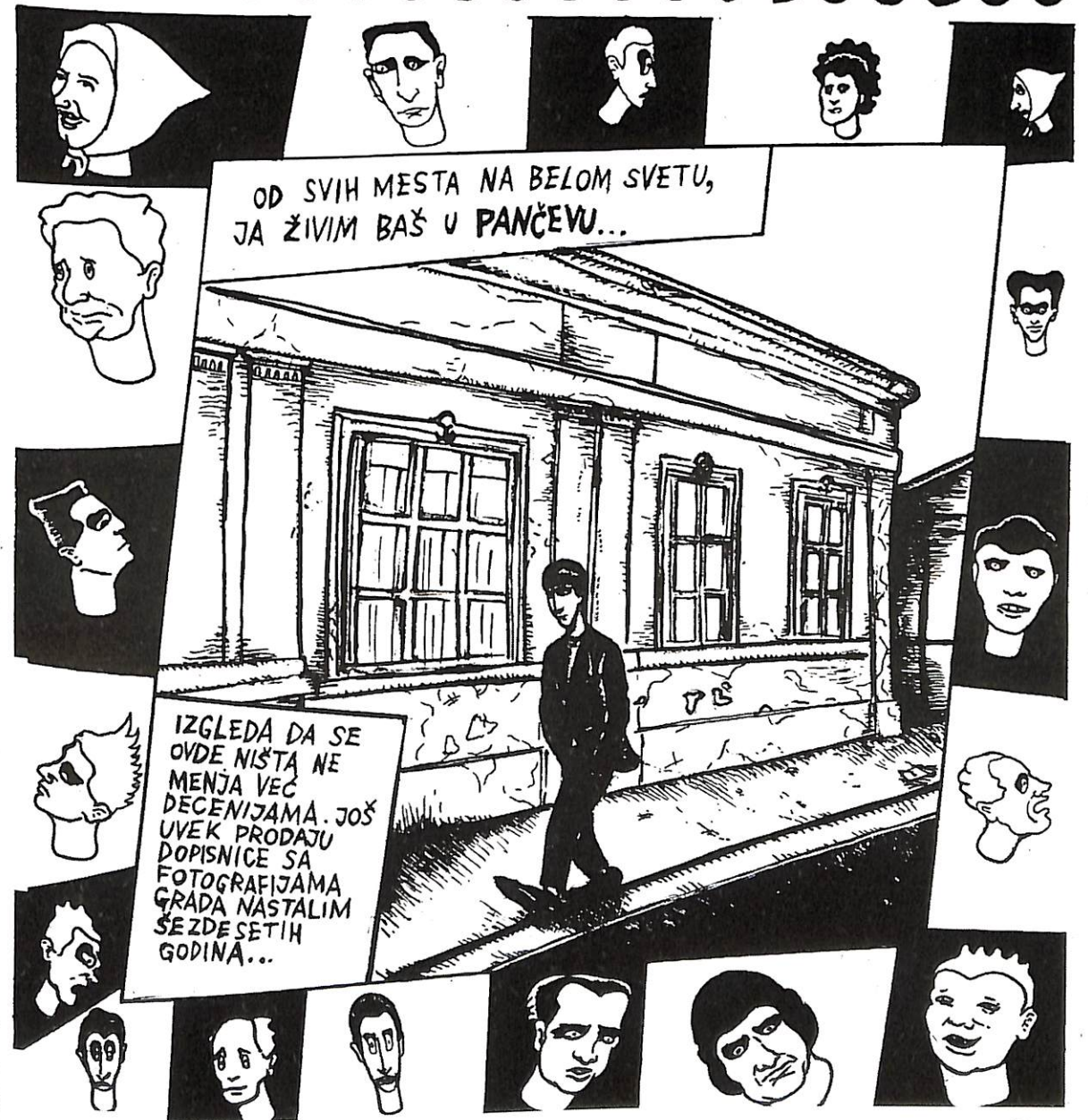

DOPISNICA IZ PANČEVA

ALEKSANDAR ZOGRAF

OD SVIH MESTA NA BELOM SVETU,
JA ŽIVIM BAŠ U PANČEVU...

IZGLEDA DA SE
OVDE NIŠTA NE
MENJA VEC
DECENIJAMA. JOŠ
UVEK PRODAJU
DOPISNICE SA
FOTOGRAFIJAMA
GRADA NASTALIM
SEZDE SETIH
GODINA...

JA STANUJEM U ZGRADI KOJA SE
NALAZI U NAJGOREM DELU GRADA,
U BLIZINI INDUSTRIJSKE
ZONE...

OVDE
JE SVE
TAKO
SIVO
...

DVADESETIH GODINA JE U OVOM GRADU
BIO STACIONIRAN INTERNACIONALNI
AERODROM...

DANAS SU TU SAMO
TMURNA PREDGRADJA...

ALI TO JE OK, JA
MOGU SVOJU ENERGIJU DA
USMERIM NA SNOVE...

MAJA 1990. GODINE
ZABELEŽENA JE POJAVA
SJAJNIH OBJEKATA
NA NEBU IZNAD
PANČEVA...

DA LI
JE TO
LETEĆI
TANJIR?

JEDAN PRIJATELJ JE ISPRIČAO KAKO
JE IZ AUTOMOBILA, DOK JE VOZIO,
POSMATRAO MUNJE KOJE SE RASPRŠKA-
VAJU POPUT VATROMETA...

ZANIMLJIVO!

JA BAŠ VOLIM KADA
SE ZBIVA NEŠTO ŠTO JE
DRUKČIJE OD SVAKODNEVNE
RUTINE. ČUDNOVATA
ZBIVANJA NAS Približa-
VAJU STANJU
SVESNOSTI...

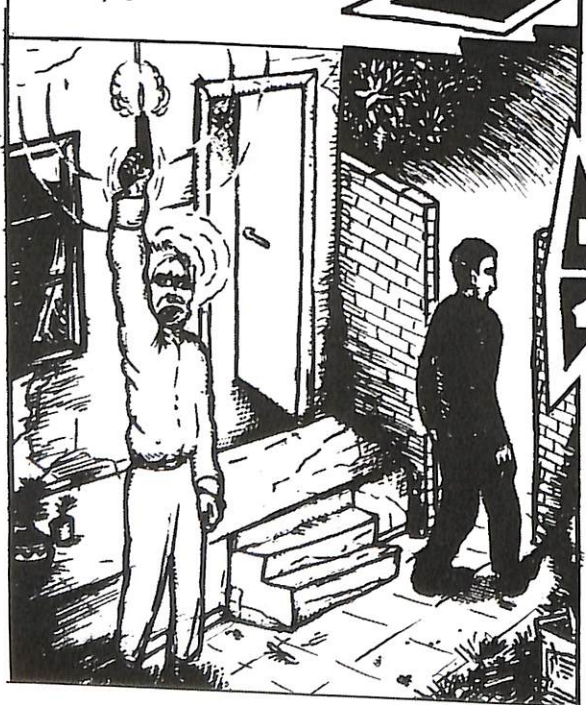
ČUDNE STVARI SU SE DEŠAVALE U MOM KOMSILUKU. U JEDNOJ KUĆI U BLIZINI SE NIOTKUDA POJAVLJIVAO ČOVEK ODEVEN U CRNO, NA UŽAS ČITAVE PORODICE KOJA JE TU ŽIVELA.

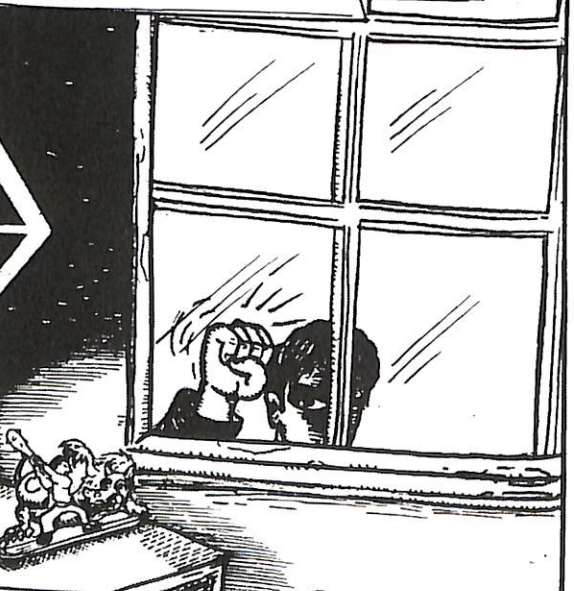
ON NIKADA NIŠTA NIJE GOVORIO - STAJAO JE U TIŠINI I NAKON NEKOG VREMENA NAPUŠTAO KUĆU.

SVE JE TO DOVODILO DO LUDILA STANARE... KONAČNO, NAKON ŠTO JE OTAC FAMILIJE ISPALIO HITAC U VAZDUH, ČUDNI ČOVEK JE OTIŠAO I NIKADA SE VIŠE NIJE POJAVIO...

GODINU DANA NAKON OVOG INCIDENTA, U JEDNOJ DRUGOJ KUĆI, STANARI SU PRIMETILI ČOVEKA ODEVENOG U CRNO KAKO KUĆA NA NJIHOV PROZOR I ZATIM ODLAZI BEZ REČI... TO SE POONOVILO NEKOLIKO PUTA...

INAČE, SVE SE TO DEŠAVALO NEKOLIKO GODINA PRE POJAVE FILMA "LJUDI U CRNOM"

KAD VEĆ GOVORIM O SVOJIM KOMŠIJAMA, DA KAŽEM I DA JE VEĆINA NJIH, U KRIZNIM VREMENIMA, PROVODILA SATE SEDEĆI ISPRED TELEVIZORA

PONEKAD JE IZGLEDALO DA ONI ŽUDE ZA NEKAKVOM ILUZIJOM, KOJU ĆE NEKO DA IM PODMETNE POD NOS, I KAŽE IM KAKO JE TOBOŽE SVE U REDU...

SA DRUGE STRANE, KRIMINALCI SU ZBILI SVOJE REDOVE, I NAUČILI BOLJE DA SE ORGANIZUJU. POSTOJALI SU PRAVI CENTRI ZA REGRUTACIJU PROSTITUTKI U PANČEVU, ODAKLE SU ONE BILE EKSPEDOVANE ZA ITALIJANSKE GRADOVE, NAROČITO BOLONJU.

U ITALIJI SU OVE DEVOJKE MOGLE DA ZARADE I DO 2000 MARAKA ZA NOĆ, I ZATIM DA ZABORAVE NA SVE...

GORDANIN FRIZER JE ISPRIČAO DA NEKI ITALIJANSKI POLICAJCI MISLE DA PANČEVO NIJE NAZIV GRADA, VEĆ ČITAVE OBLASTI, S OZBIROM DA TOLIKI BROJ LJUDI ODATLE ZAVRŠI U ZATVORU...

DA, TOLIKO JE TOGA LOSEG ŠTO SE OVDE ZBIVA, ALI IPAK JA NISAM PESIMISTA... PONEKAD MI JE ZAISTA DRAGO ŠTO ŽIVIM U OVOM GRADU...

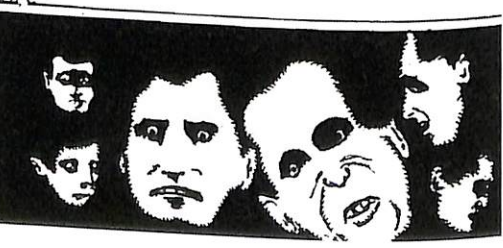
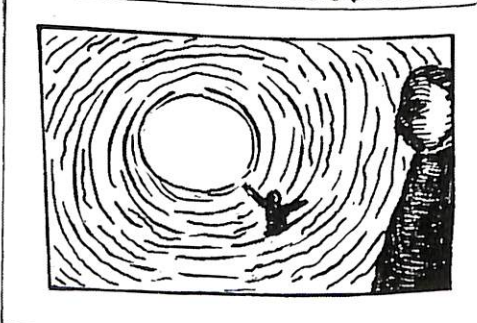
MOGU DA PROVEDEM SATE SAMO POSMATRAJUĆI NAPUKLINE NA ZIDOVIMA STARIH KUĆA...

U MALOM GRADU MOŽETE LAKŠE DA PRIMETITE DETALJE, I NE OSEĆATE KAO DA ĆE VAS SPOLJAŠNJI SVET PROGUTATI ILI PREGAZITI...

DAKLE... SVIMA VAMA SRDAČNO ŠALJEM... POZDRAVE IZ PANČEVA!

metro

iz zbirke "Medjed i ostale pesme posle ručka"

S. Kilibarda

na stanici u metrou...

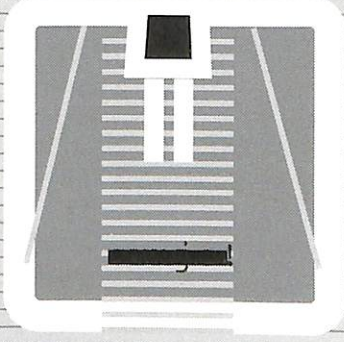
... crnac me pita da li imam malo koke

na žalost nemam - kažem

a i da imam ne bih ti prodo.

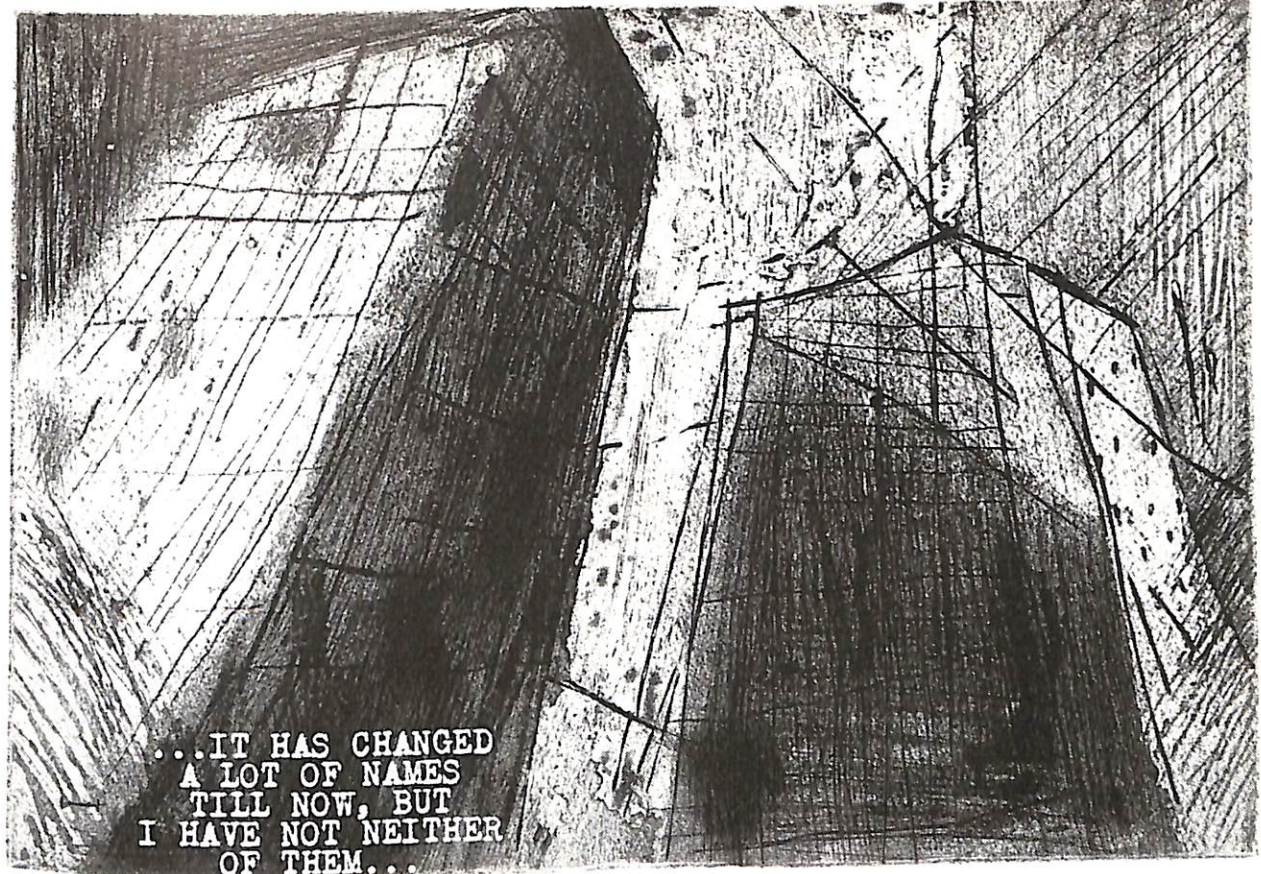

CITY, BUILDINGS & BRICKS

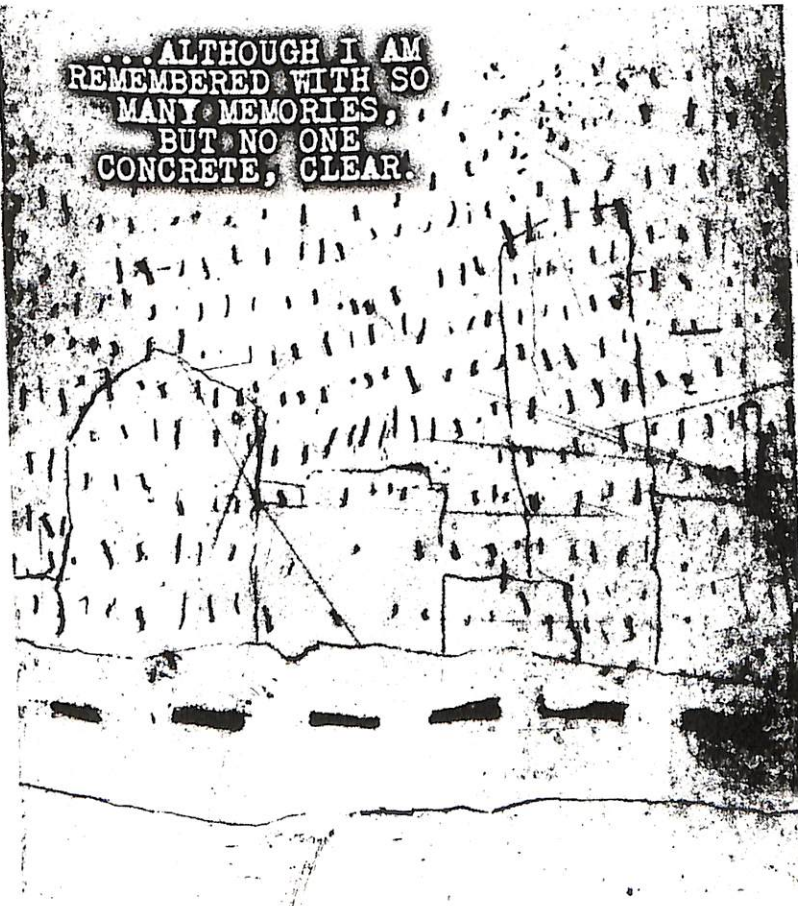

...SO MANY BUILDINGS
MAKE THIS CITY.
MUCH MORE BRICKS
MAKE THIS BUILDINGS
WHICH CONSIST
THE CITY...

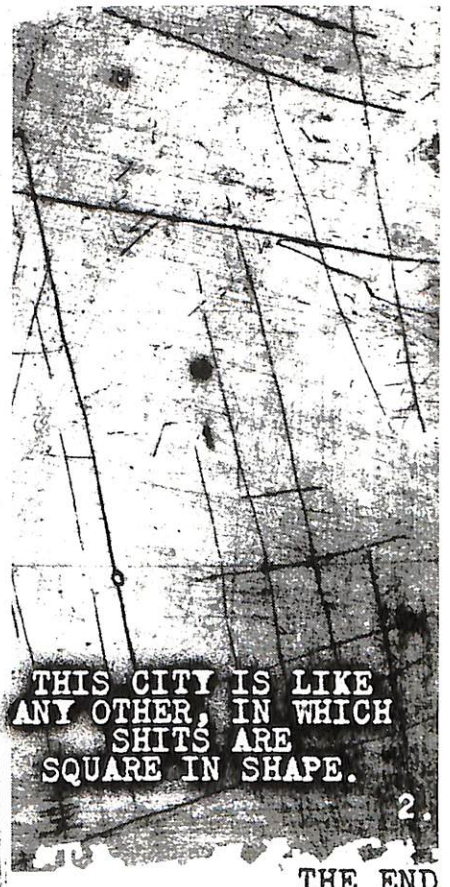
1.

...IT HAS CHANGED
A LOT OF NAMES
TILL NOW, BUT
I HAVE NOT NEITHER
OF THEM...

...ALTHOUGH I AM
REMEMBERED WITH SO
MANY MEMORIES,
BUT NO ONE
CONCRETE, CLEAR.

THIS CITY IS LIKE
ANY OTHER, IN WHICH
SHITS ARE
SQUARE IN SHAPE.

2.

THE END

Četvoronoga vrana

Bila jednom jedna četvoronoga vrana. Istini za ljubav, imala je ona pet nogu, ali šta ima o tome da se priča.

I tako, kupila jednom sebi četvoronoga vrana kafu i razmišlja: "Pa lepo, kupila sam sebi kafu, ali šta da radim s njom?"

Kad odjednom, k'o za baksuz, protrča pored lisica. Vide ona vranu, pa joj povika: "E-hej!", viče, "vrano!"

A vrana će lisici:

"Ti si vrana!"

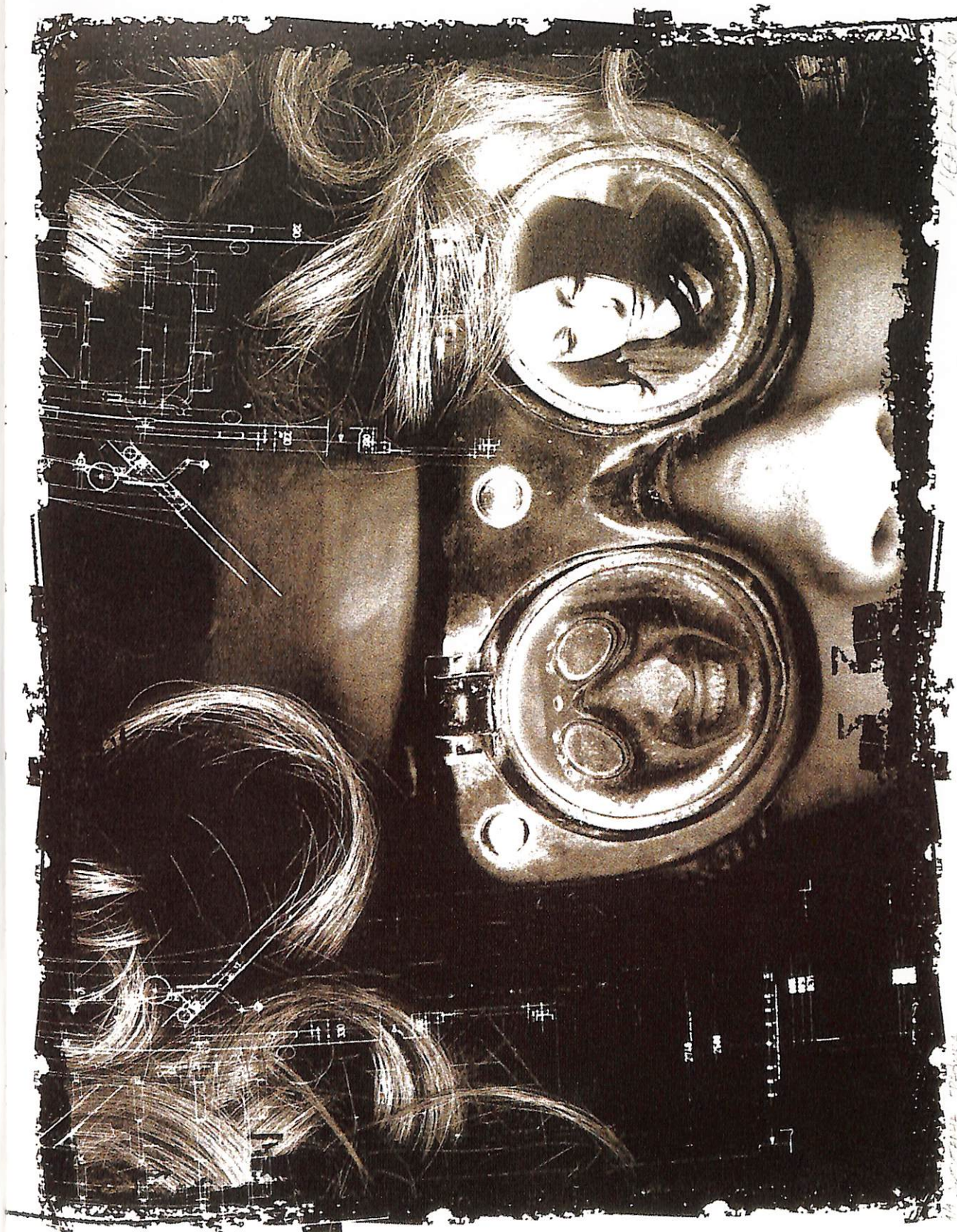
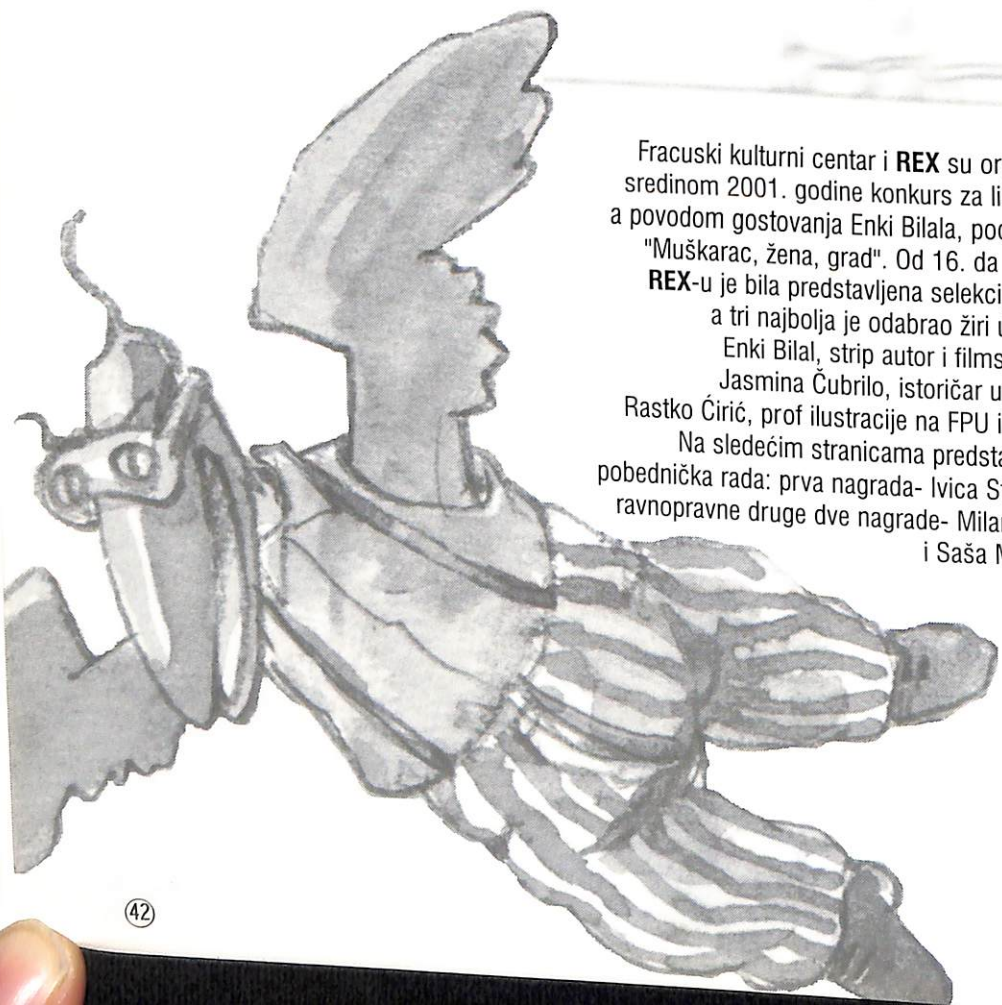
A lisica će vrani:

"A ti si, vrano, svinja!"

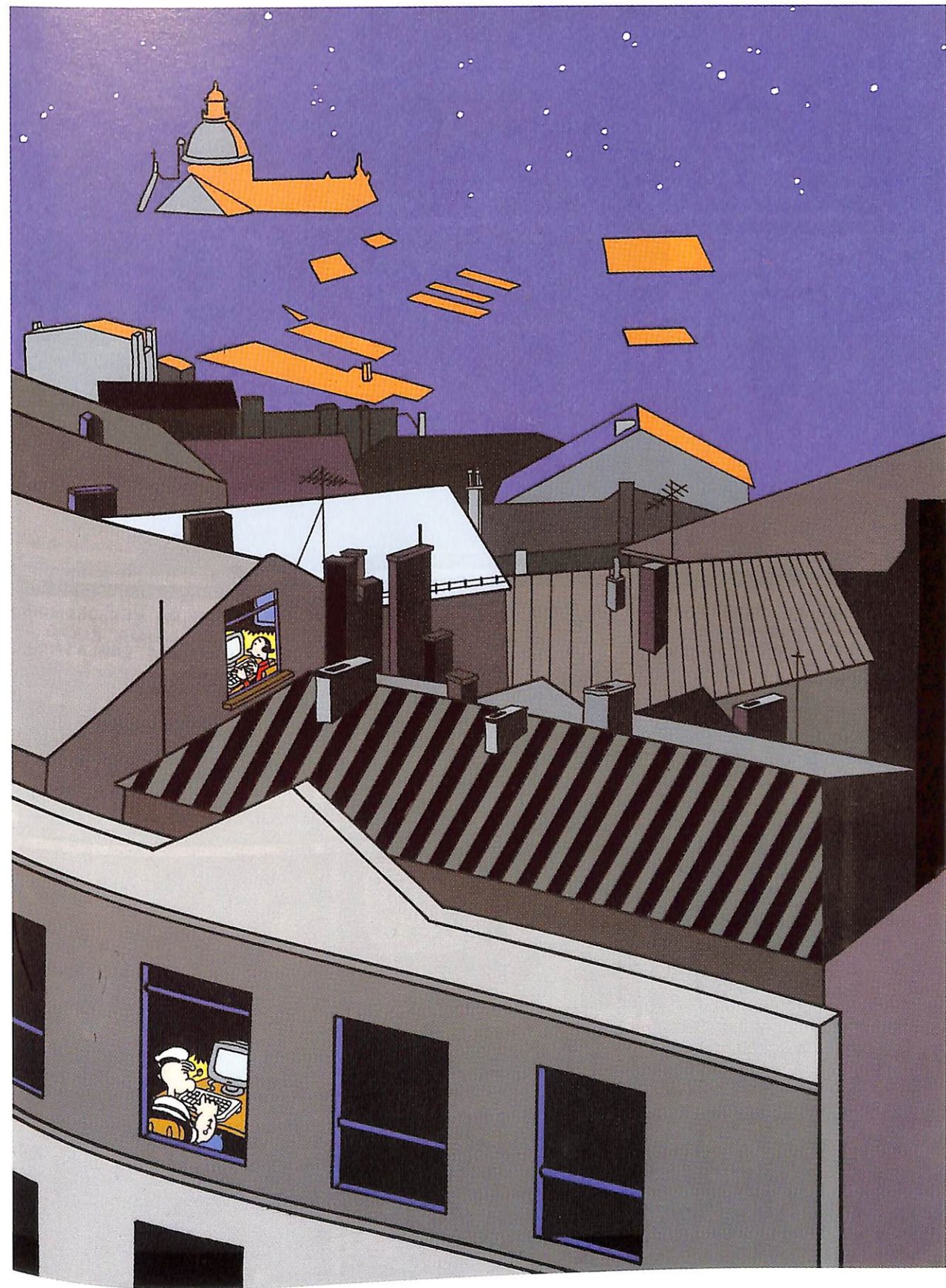
E, tu vrana od uvrede prosu kafu. A lisica odjuri dalje. A vrana side na zemlju i na svoje četiri ili, tačnije, na svojih pet nogu odgega do svoje šugave kuće.

Fracuski kulturni centar i **REX** su organizovali sredinom 2001. godine konkurs za likovni rad, a povodom gostovanja Enki Bilala, pod nazivom "Muškarac, žena, grad". Od 16. da 25. jula u **REX**-u je bila predstavljena selekcija radova, a tri najbolja je odabrao žiri u sastavu: Enki Bilal, strip autor i filmski reditelj, Jasmina Čubrilo, istoričar umetnosti i Rastko Čirić, prof ilustracije na FPU i animator. Na sledećim stranicama predstavljamo tri porednička rada: prva nagrada- Ivica Stevanović, ravnopravne druge dve nagrade- Milan Pavlović i Saša Mihajlović.

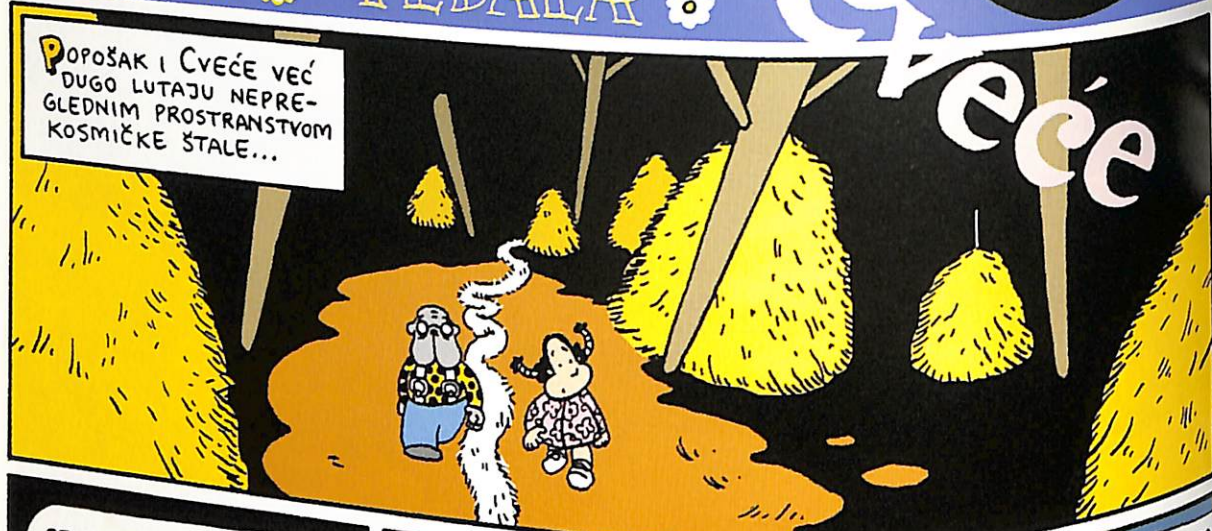

WOSTOK I SAŠA MIWAJLOVIĆ

Popošak & Cveće

u epizodi: "PEDALA"

POPOŠAK I CVEĆE VEĆ DUGO LUTAJU NEPREGLEDNIM PROSTRANJEM KOSMIČKE ŠTALE...

SENO, SENO I SAMO SENO! VEĆ DANIMA LUTAMO KROZ OVU UKLETU PROSTORIJU I SVE ŠTO SMO VIDELI JE GOMILA SENA!

...GRBA! STA?! GDE?!

VIDNO ZAMORENI DUGOTRAJNIM HODOM NAŠI MALI JUNACI IPAK NASTAVLJAJU DALJE.

PA, MOLAMO DA PLATIMO TATINU BLADU!

TAKNO! MORAMO AKO HOĆEMO DA NAĐEMO TATU, ALI...

SAMO SAM SE ŠALIO POPOŠAK!

PA NEMOJ TAKO DA SE SALIS CVEĆE!

NASTAVJALJU, A NE PRIMECUJU DA SE IZA NJIKOVIH LEĐA NAZIRE NEKO...

VOLEO BIH DA VEĆ JEDNOM SRETNEMO NEKOG ŽIVOG STVORA U OVOJ SABLAŠNOJ PROSTORIJU, NEKOG ŽIVOG, PA MAKAR TO BIO!

...ILI NEŠTO!

HEJ! ŠTA?! KAKO?!

KO...KO SI TI?

ZDRAVO! JA SAM MEDA PO IMENU PEDALA!

HA! HA! HA! AL' TI JE SMEŠNA TA TVOJA MAŠNICA!

NEMOJTE DA PLACETE GOSPODINE PEDALO, MOLIM VAS! JA SAM SE SAMO MAJO SALILA!

POJAVA NOVOG SAPUTNIKA KAO DA JE ULILA NOVU SNAGU NAŠIM JUNACIMA...

DRAGO MI JE, POŠTOVANI GOSPODINE PEDALO!... A ČIME SE VI U ŽIVOTU BAVITE?

PA ETO, LUTAM TU I TAMO PO OVOJ KOSMIČKOJ ŠTALI SA OVOM DRAGOM MALOM PEDALOM!

BUUU... ŠMRC! PA NEMOJTE DA MI SE PODSMEVATE!

TU MAŠNICU JE MENI VEZALA MOJA MAMA!

UBRZO POŠTO SU UVERILI MALOG PEDALU DA NISU IMALI NIKAKVIH LOŠIH NAMERA, NOVOPEČENI PRIJATELJI NASTAVIŠE PUTOVANJE ZAJEDNO, PUTEM KOJIM IH JE VODILA TATINA BRADA!

Hladni i mračni horizont posut zvezdama koji se video kroz prozore kosmičke štale sada im se činio nekako toplijim i više prijateljskim.

NAKON DUŽEG HODANJA CVEĆE BIVA PRIVUČEN PRIVLAČNIM MIRISOM, NIJE NI PRIMETIO DA SE PRILIČNO UDALJIO OD SVOJIH PRIJATELJA.

HMM... KAKAV DIVAN MIRIS...

DA LI JE TO MUSAKA?

NJUŠ! NJUŠ!

NE! PODVARAK SA ŠNICLOM!

BEZ ŠNICLE! ODAKLE LI DOLAZI OVAJ MIRIS?

JOJ!

TUP!

ŠTA LI JE OVO?

NEKAKAV PUŽ!

DA! JESTE PUŽ! NE DODIRUJ ME!

IZVINI!

ŠTO?

POMERI SE BRZO ODATLE!

ŠTO?

TUP!

REKAO SAM TI DA SE SKLONIŠ!

ŠTO?

ŠTA SADA DA RADIM?

PEVAJ! PEVAJ!

NIJE MI BAŠ DO JE PEVANJA! JEDVA DIŠEM.

PEVANJE PODIŽE PEVANJE PODIŽE VELIKOG PUŽA!

STVARNO? STVARNO?

DA, STVARNO! PROBAJ!

EVO SAMO EVO, SAMO DA SE SETIM NEKE PESME!

GOVORI SE DA ME VARAŠ...! DA ĆEŠ ME OSTAVITI...

... A ZNAŠ DOBRO DA SAM BOLAN...

STVARNO STVARNO DELUJE!

NEMOJ DA NEMOJ DA PRESTAJEŠ! PUŽ SE PODIGNE SAMO DOK PEVAŠ!

TUP!

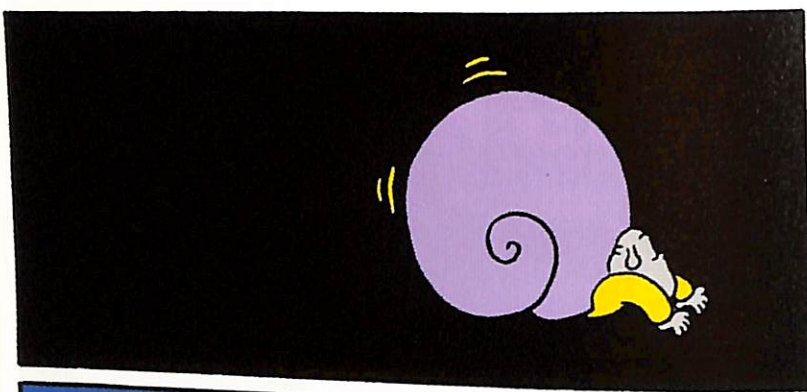
... I DA NEĆU OZDRAVITI...

NE MOGU NE MOGU DA SE MI IZVUČEM. NE VREDI.

NEMA ŠANSE! NEMA ŠANSE! ZAGLAVIO SAM SE!

NIŠTA... IDEM JA NIŠTA... IDEM JA POLAKO... VIDIMO SE!

JADAN NAŠ CVEĆE!
TA PUŽEVA KUĆICA
JE PRETEŠKA ZA NJEGA.

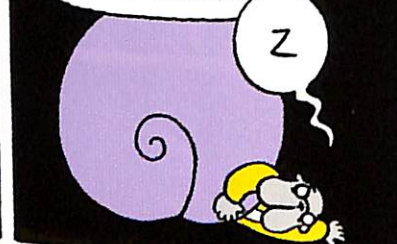
ISCRLJTEN, ON TONE
U SAN.

S PAVA CVEĆE!

...NIKAKO DA
VEĆ JEDNOM
NAĐEMO MOG
TATU, BLA, BLA...

PA TO
JE CVEĆE!

HEJ CVEĆE!
PLOBUDI SE!

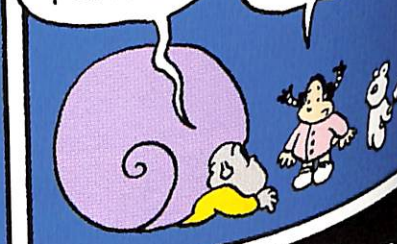

CVEĆE!

A? ŠTA?
GDE SAM
JA TO?

POPOŠAK!
GOSPODINE
PEDALO!

ODAKLE TI
TA PUŽEVA
KUCICA CVEĆE!

NE PITAJ!
BOLJE ME
IZVLAČITE
ODAVDE!

UF!
PUF!

BAS SI
SE ZAGLAVIO
CVEĆE!

NE VREDI!
IZGLEDA
DA SAM SE
BAŠ POŠTENO
ZAGLAVIO!

PUF!
PUF!

ZNAM JA
ŠTA ĆU!

MALO ĆU DA
NADUVAM OVU
MOJU DRAGU
PEDALU...

I RAZBIĆU
TU KUĆICU!

KRC!

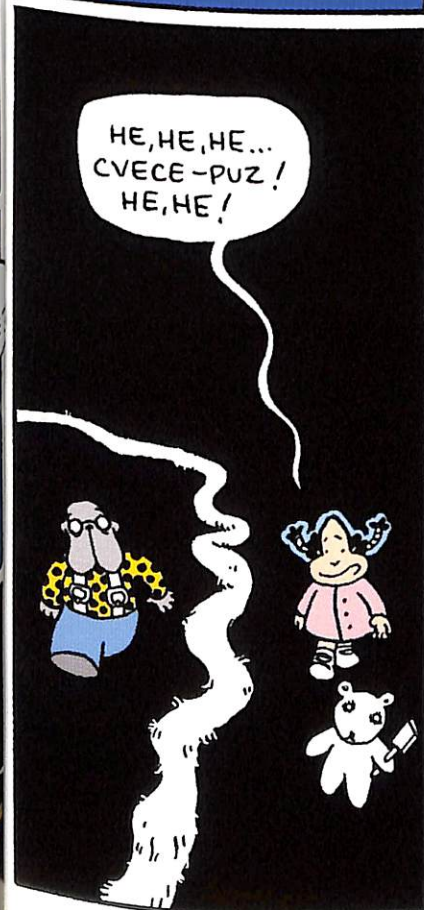

ETO!

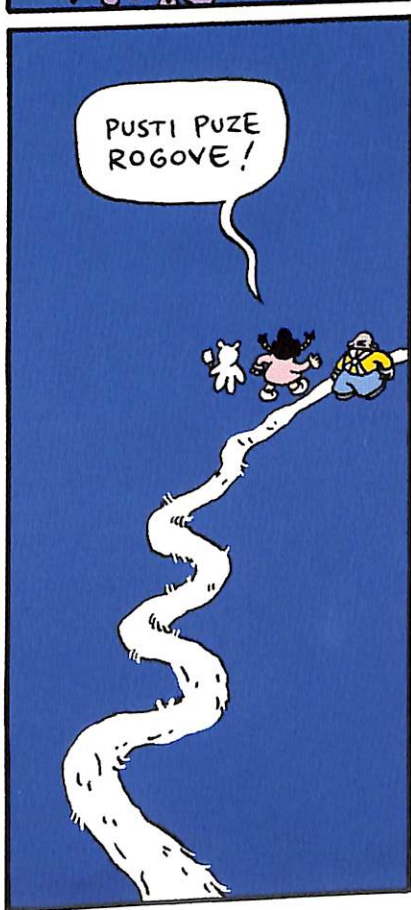
UF... KONAČNO
SLOBODAN...
HVALA VAM
PUNO GOSPODINE
PEDALO!

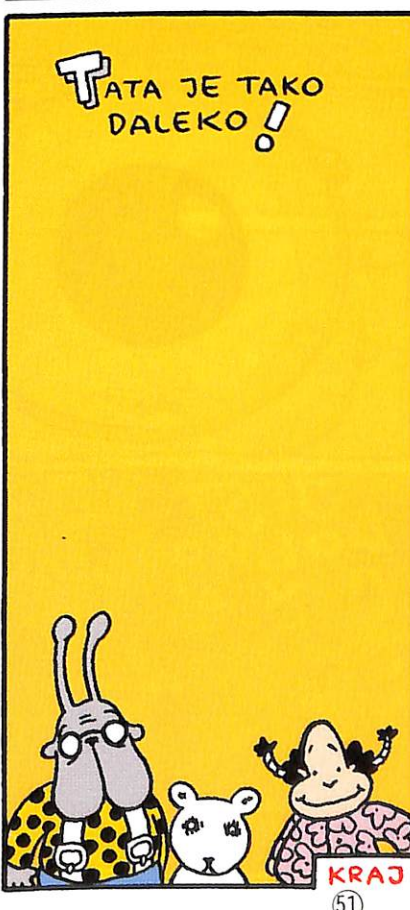
TAKO SU SE TRI
DRUGARA VRATILA
NA PRAVAC KOJI
POKAZUJE TATINA
BRADA...

HE, HE, HE...
CVEĆE-PUŽ!
HE, HE!

PUSTI PUZE
ROGOVE!

TATA JE TAKO
DALEKO!

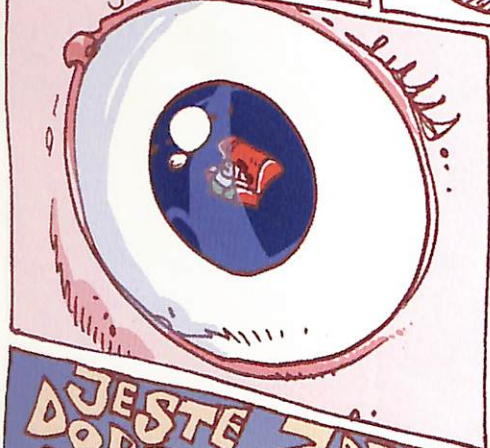

DOMESTIC FLIGHT

TIHOMIR
BESLANOVIĆ 2001

TATA, ŠTO JE TO "POLUCIJA"?

NIJE VALJDA REKAO "POLUCIJA"? MA, NIJE!

DJESTE DOBRO ZDENKO, A ČUO SMO ČULI, I TI!!!

JAO, JAO! ŠTO SAD? KAKO SAD?

POSTOJE TEŠKI TRENUCI U ŽIVOTU KADA SE TREBA PONIŽETI KAO MUŠKO!

JESI LI TI MUŠKO, ZDENKO???

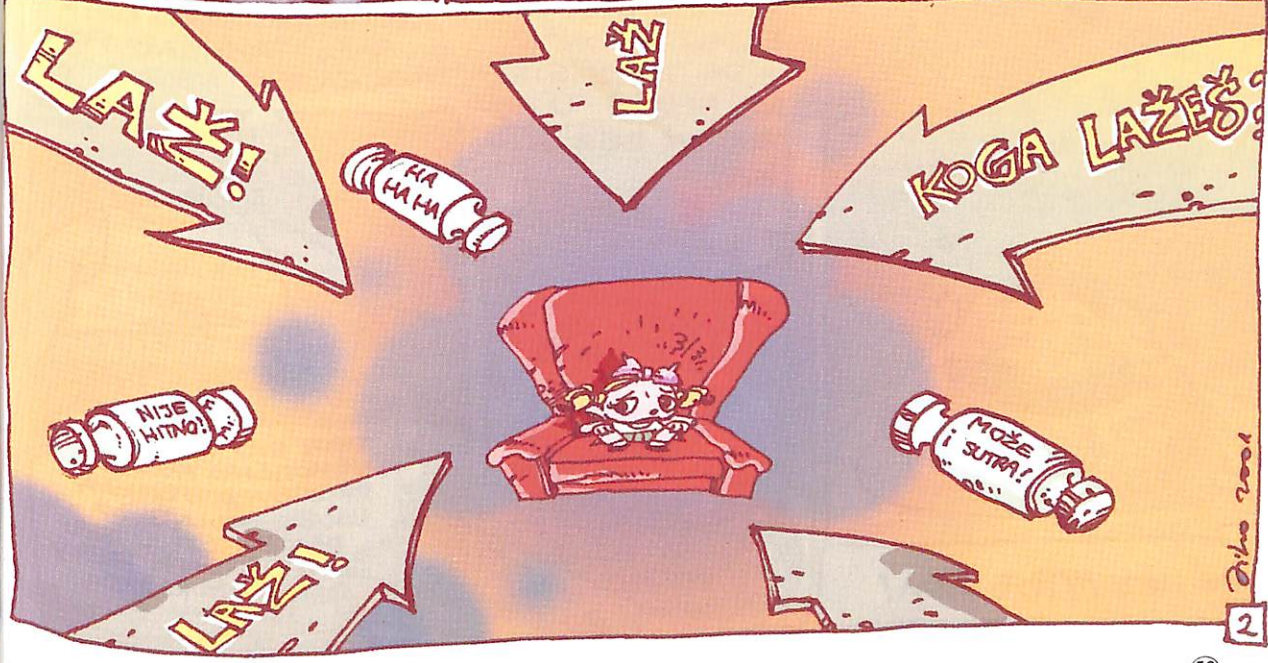
JESAM, JESAM... ALI, SAD SAM SE SJETIO OSIGURAE KOSI JE CRKO I...

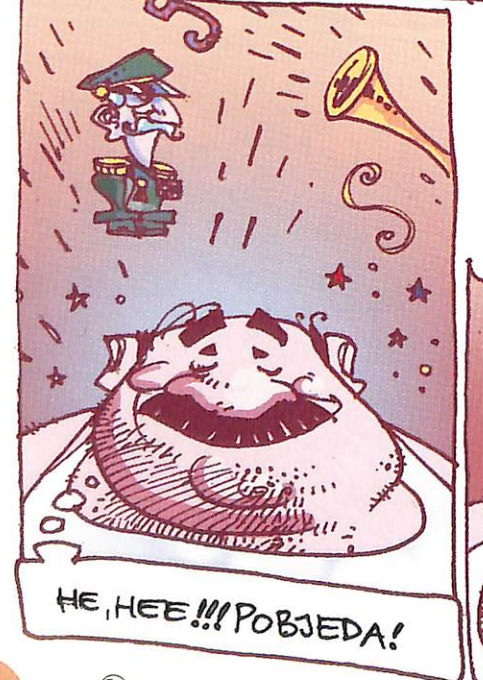
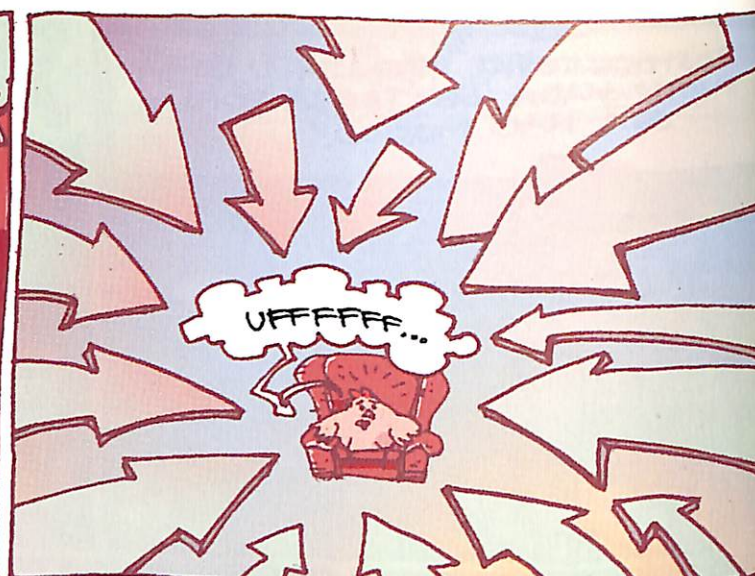
PA, TO JE!!! IDEM DA PROMIJENIM OSIGURAE!

"IZVINI SINE, ALI HITNO MORAM DA PROMIJENIM OSIGURAE!"

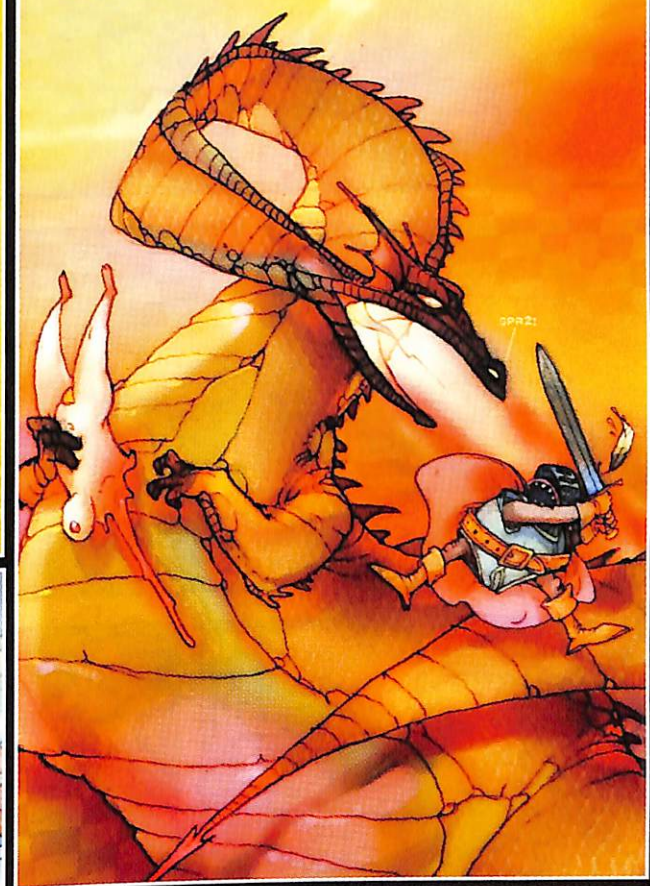
Najveća avantura svih vremena

DOBROSAV BOB ŽIVKOVIĆ

Dopustite mi da vam ispričam baladu o Najvećem junaku koji je ikada ltao pod ovim nebom. Kako i dolikuje, rođen je preko sedam gora i sedam mora. Bio je treći, najmlađi sin u porodici i kad je došao red na njega uzeo je očevo oružje i krenuo putevima svoje braće u Najveću avanturu svih vremena.

Duboko u najvišim planinama najdaljih, divljih zemalja čekao ga je boj sa zmajem koji je proždriao nesretne device... u najdubljim pećinama najmračnijih zemalja od njega su strepila bezimena čudovišta...

Gospodari leda spevali su proročanstva o dolasku Najvećeg... i sopstvenoj propasti...

Kao što rekoh... heroj se opremi i krenu u Najveću avanturu svih vremena.

Sigurno su vas oduvek nervirali podvizi bezgrešnih junaka koji su umeli da predvide sve nevolje, izbegnu sve zamke i poobiju sve skotove i akrepe. Znaite da su te avanture bile izmišljene a svi heroji obični prevaranti. Najveći junak svih vremena nije bio takav prevarant.

Njega niko nije upozorio na džinove i trolove i niko mu nije dojavio njihove postojanje.

Tako se završila balada o Najvećoj avanturi svih vremena i umalo - Najvećem junaku svih svih vremena.

Ophelia's Parasites

crta Dušan Pavlič / tekst Slobodan Miladinov

stare epizode u
TEHNICS COLOR-u samo na
www.net022.net/chill_out_page

ŠTA SE DOGAĐA?

IMAM PLAN ZA OBILATO KLOPANJE

UĐEMO U PIAČNU KESU I ČEKAMO DA OFELIJA KRENE U SUBOTNJI BAKALUK

KOLIKO JOŠ?

posle dužeg vremena...

ZIGO, A KOJI JE DANAS DAN?

AKO NE DAŠ MILOM, DAČEŠ SILOM

ODOH JA, PO JOŠ SUDOVA

ZIGO, ALI ZAŠTO BAR NE POKUŠAŠ DA POLETIŠ

VIDI... VIDI... LAKO JE, TREBA SAMO DA RADIŠ KRILIMA OVAKO...

... ZAR NE SHVATAŠ, TAKO SAMO GUŽVAM SVOJE EGZOTIČNO PERJE

ŠMRC, TAKO SAM GLADNA, A TAKO DEBELA...

JESI

ZIGO, POMOZI MI 'LI ĆU SE UBITI

NE BRINI, OFELIJA UVEK SE MOŽEŠ OSLOMITI NA MOJE KONZUMENTSKE SPOSOBNOSTI

MLJAC

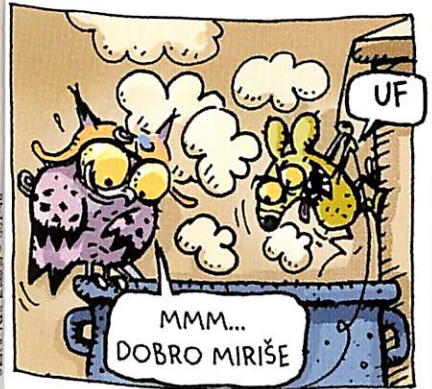
PONEKAD MISLIM DA NEĆU IZDRŽATI...

...JER, BITI I NAUČNIK I UMETNIK U JEDNOM, OGROMAN JE TERET ZA MOJU KRHKU DUŠU

...U OVOM SVETU BEZBRIŽNIH BUDALA !!!

MMM... DOBRO MIRIŠE

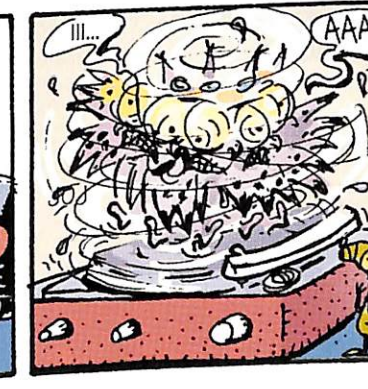
HE, HE, UVEK SAM ZA VELIKU I SOČNU KOBASICU

'OPA... ŽALIM OVA JE VEĆ REZERVISANA !!!

A, SADA MALO STATIČNE GIMNASTIKE. PUŠTAJ!!!

AAA...

A, SADA SVE OVO PONOVI MO UZ BRŽI RITAM

OPRAČEMO SUDOVE PA ĆE MO SE ZEŽATI KAO U BAZENU

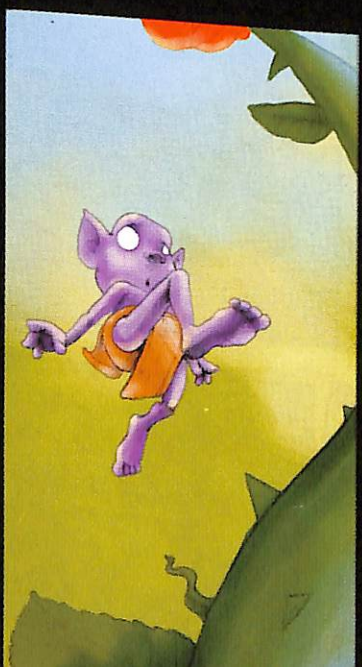
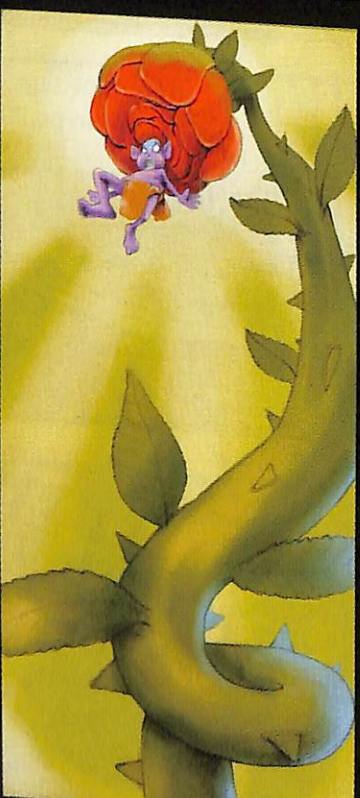
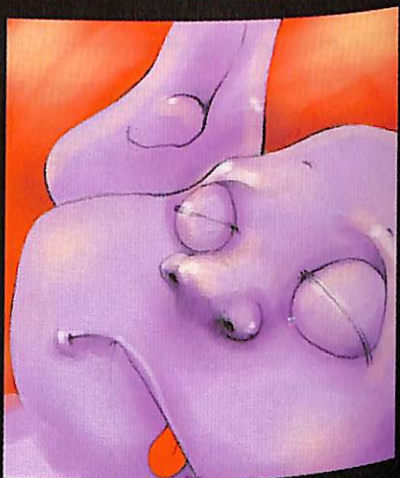
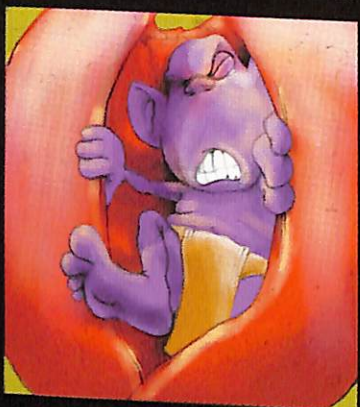
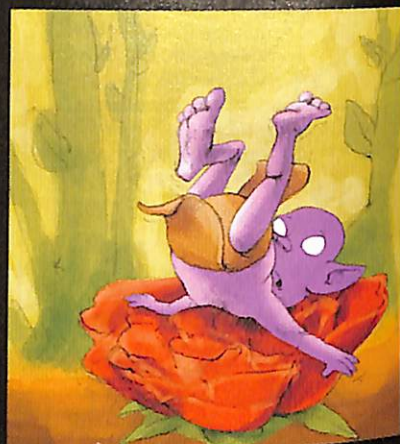
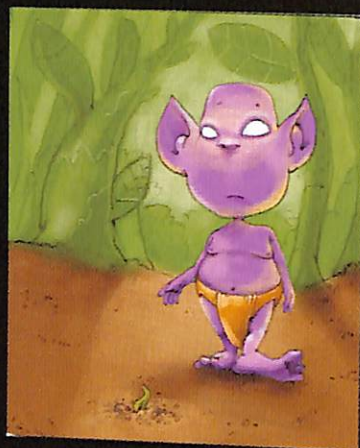
KAKO KADA SI JUČE POJEAO ZAPUŠAČ?

UPS?

NEMA VEZE I ONAKO UVEK ZAGUŠIMO SUDOPERU POSLE PRANJA SUDOVA

O čemu razmišljaš?

Mislim o onome što je Kralj Villovnjak rekao: Red i veza stvari. I mislim o tome kako ja mogu da pomognem jednoj ruži...

Ako želiš da se nešto dogodi ruži, onda to treba i da kažeš.

Misliš da u rečima ima čarolije?

To ne znam. Znam da svako od nas vilenjaka ima jednu moć koju otkrije kada poraste.

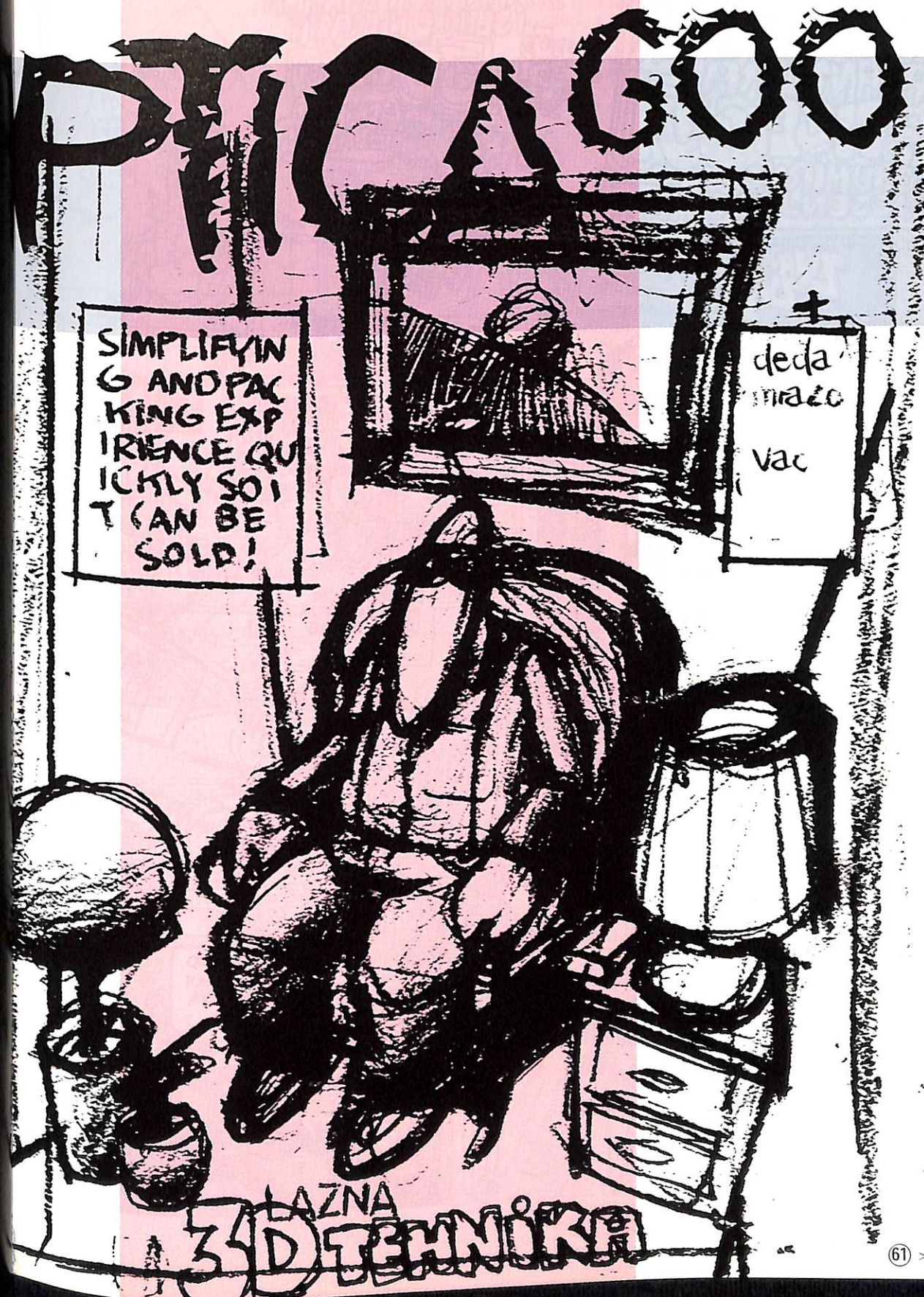

Šta je to bilo?

Neko je poželeo nešto veoma glasno.

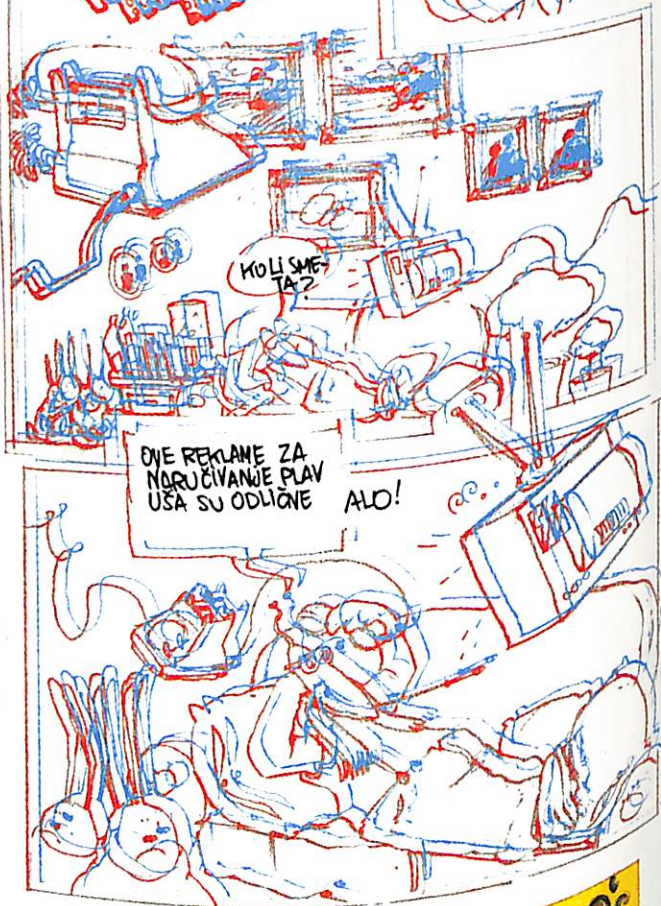
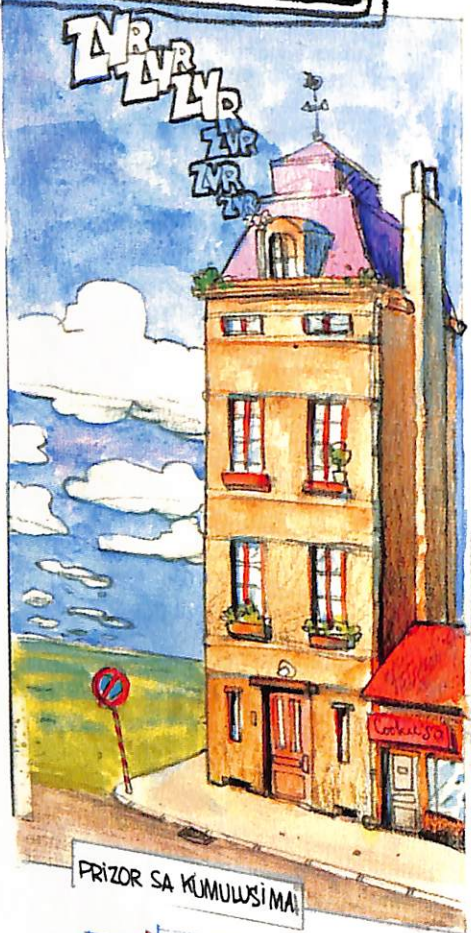

**JOŠ JEDNA
NEOŠKIVANA
AVANTURA
PTICE GU!
UTOKUMIRNO
GUESENNEGDANA**

ZAVERA O ZAVERI
NARACIJA SIKAMA
ISLUKEUNRACIJI
3D U 3D TEHNICI
ANKOR
GLASSES

delamizovac
@yaho.com

LETE! LETE!
LEPO JE LETE!

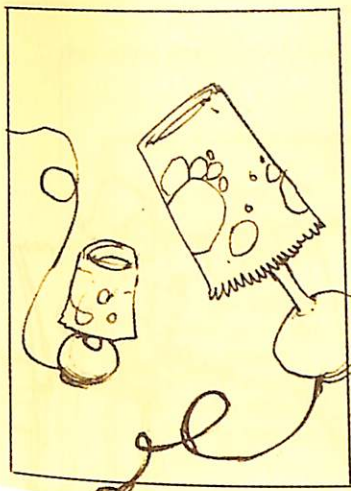

KOLI SME
TA?

DVE REKLANE ZA
NARUCIVANJE PLAV
USA SU ODLICNE
ALO!

OH, TO STE VI GOSN.
RISTIĆU, A NIJE ČAK NI
PONEDELJAK. ŠTA REKO-
STE? NIŠTE USPELI DA
POLETITE... REKLAMACIJA
KDEŠTA DOLAŽITE !!!

ETO, NIŠTA OD
MIRNOG SUBOT
NIJEŠ POPODNEVA
U KASNU JE-
SEN!

I TO VAM PRIČAM GOSN.
PTIČO, ZNAM DA JE VAŠA
ŠKOLA LETENJA NAJBOLJA
U GRADU ALI MOJA
VERENICA JE NEZADO-
VOLJNA...

...HM... ŽELITE
LI ČAS POMOĆI
ČE VAM !?

A SVE SAM ČINIO PO
VAŠIM CENJENIM
UPOŠTIVIMA... ČAK
SAM NABAVIO I RUŽI
ČASTOG ZEČA KOJI JE
SADA SAMO MOJ

INTERESANTNO
...SRK.

ALI NIŠTA MI
NE POLAZI ZA
RUKOM A O
LETENJU I DA
NE GOVORIM!

POŠITE ZA MNOM
REŠIĆEMO VAŠ PRO-
BLEM BEZ DODAT-
NIH TROŠKOVA!

SVE JA TO ZIVAM
ALI SE NAKAKO
ZBLINIM I RAZMIŠ-
AM O RATUKU

NIKAD O
RATUKU
!!!

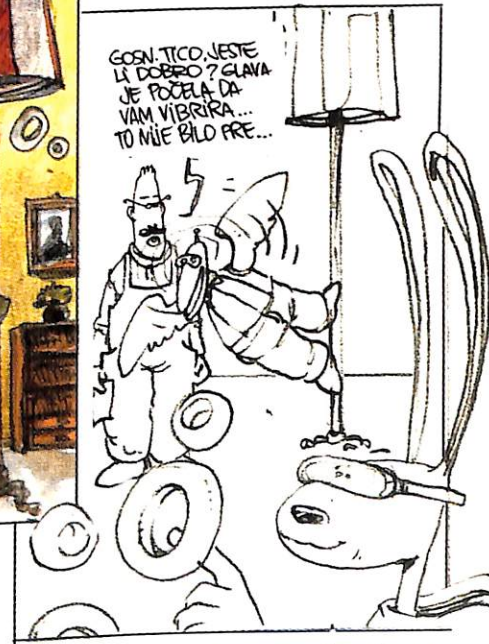
PRIO DUBOKO
DISANJE PA DIZ-
ANJE JEDNE
NOGE!

POSLE PRVENE NOGE
I FIKSIRANJA I
IMOBILISANJA
MISLI DIZEMO I
DRUGU NOGU!

AH?!

LAKO JE

GOSN. TIČO, NIŠTE
LI DOBRO? GLAVA
JE POČELA DA
VAM VIBRIRA...
TO NIJE BILU FRE...

u budjenje raste

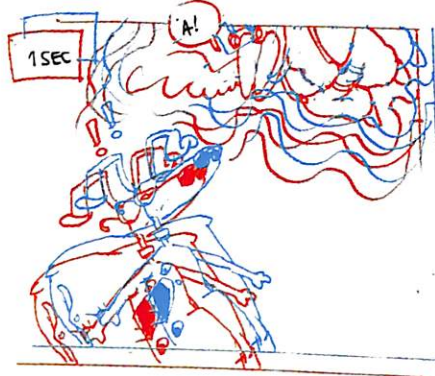
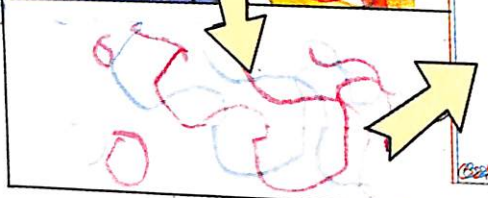

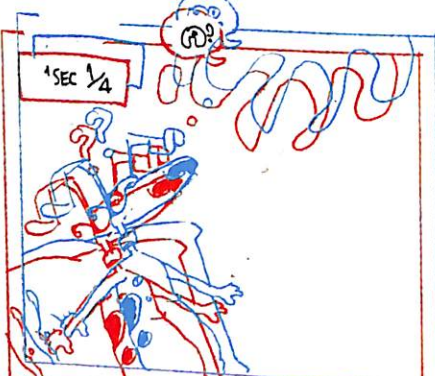
POGLEDAJ
KAKO TI MENJA
BOJE

NULTA SFINKSA

1 SEC

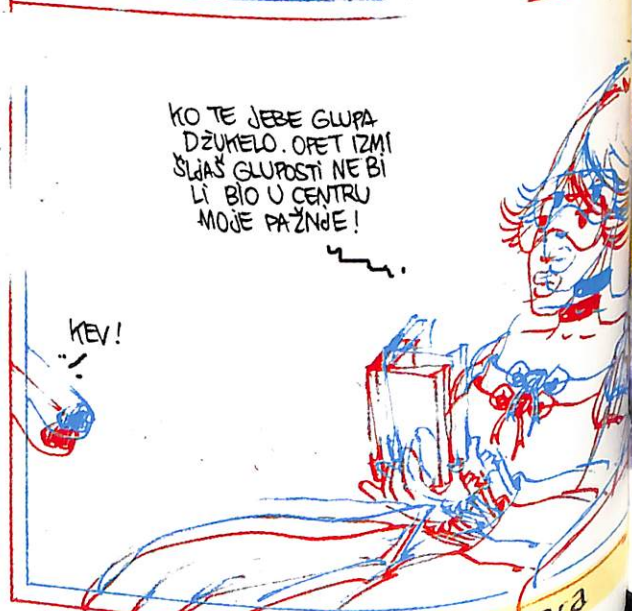
1 SEC 1/4

1 SEC 3/4

NE BIH ŽELEO DA TE PREKIDAM
U TVOM ČITANJU POEZIJE, ALI
MALOČAS JE IZNAO NAS LEG-
DELA NEKAKVA MASHIRANA
PTICURINA DA BI U SLEDEĆEM
MOMENTU ISČEZLA! (?)

KO TE JE BE GLUPA
DŽUKELO, OPET IZMI
SLIJAŠ GLUPOSTI NE BI
LI BIO U CENTRU
MOJE PAŽNJE!

KEV!

strana treća

JESTE DA SAM IZMI
SLIO DA SU PRE NEKI
DAN SA NEBA PADA-
LE KROFNE ALI
SAD SAM KRAJNJE
ISKREN, ALI TI ME
NI PODASTAVAS I
KAO PSA SA NAOCARI-
MA I KAO MISLIUCA!
A DAN JE TAKO LEP
ZAPOČEO...

NIJE MI JASNO, ZBOG
ČEGA TRPIM I TEBE
I TVOJE NESNOŠNO
BLEBETANJE ???

OH, PA TO JE BAR
OCIGLEDNO TRPIS
ME ZATO ŠTO ME
MNOGO VOLIŠ

PSU!

I TAKO JE GOSN. BRANKO,
RISTIĆ BIO PRVI I POSLEDNJI
PUT U STRIPU SA PTICOM GU,
ETO... TO JE NEDOSTATAK
AVANTURISTIČKOG DUHA
MEU OMLADINOM... DOK
GU SPREMA
ZA NOVU
AVANTURU!

DA!

DA!

JEDNA PLAVUŠA!

ŽELIM RUK
TRETMAN...
ZA 1 SAT...

DA!

i tako to

A VIDIM JA DA SE NIJE
SALITI SA LEVITIRANJEM U
SLOBODNO VREME, OPASAN JE
TO HOBI, VEROVATNO MOGU,
I DA OCELAJIM A ONDA ZBOG-
OM ZAVODNIČKI DANI...
..POSTACU FILATELISTA

ZEKO!
OTRUŠEN SI

AH!

ASH!!!
ASH!!!

four of four

When I was young...

MR. STOCCA November 2001

WHEN I WAS YOUNG I DIDN'T HAVE A MOUSTACHE.

He had a small moustache and a big house.

I SPENT MOST OF MY CHILDHOOD IN GRANDPA'S MYSTERIOUS HOUSE.

DURING SULTRY SUMMER DAYS MY FAVOURITE PASTIME WAS CATCHING INSECTS.

ESPECIALLY THOSE WHICH DIDN'T HAVE MOUSTACHE.

THEN, I WOULD PUT THEM IN GRANDMA'S FRIDGE...

...AND WAIT FOR A WHILE.

my victims:

ESMERALDA
DIED AUGUST, 7, 1976

MATILDA
DIED AUGUST, 10, 1976

RICARDO
DIED JULY, 28, 1976

IGNACIO
DIED JULY, 26, 1976

LATER, I WOULD OPEN THE DOOR AND WATCH THE FROZEN INSECTS...

...DEEPLY AMAZED WITH FIERCE MAGIC OF DEATH.

AFTERWARDS, I GREW UP AND GREW A MOUSTACHE.

I HOPE THAT ONE DAY, WHEN WORMS WILL BE EATING MY MOUSTACHE, I WILL NOT BE REINCARNATED INTO AN INSECT WHICH LIFE WILL BE ENDED BY A MINDLESS ACT OF A SPOILED CHILD.

THE END 2

VINCENT OTKRIVA STEREO VID

POSLEDNJA MISAO MIRODI JOŠINARIJA

ミマモフナトホハチ ヘノモチマ ヘノメマトノ ハマモノホチメノハチ

BILA JE LEPA,
ŠTETA ŠTO JE BILA LUDA.
ŽIVELA JE SA OCEM U
MALOJ KUĆI U ŠUMI

TU SAM JE I UPOZNAO
NA VEŽBI FREŽIVLJAVANJA.
ZA MENE TER SVRŠENOG
REGRUTA PILOTSKE AKADEMIJE

... BILU JE KRAJNJE
NEVEROVATNO DA SA
DEVOJKOM VODIM
LJUBAV POSLE SAMO
PAR MINUTA
POZNAVANJA.

HM...
ŠTA SU TI
UBEĐENJA

MIRUDI...
JEŠI LI IKAD SPASAO
NEČIJI ŽIVOT
?

HMM... MISLIM DA...
NE, NISAM NIKAD.

A ODUZEO ?

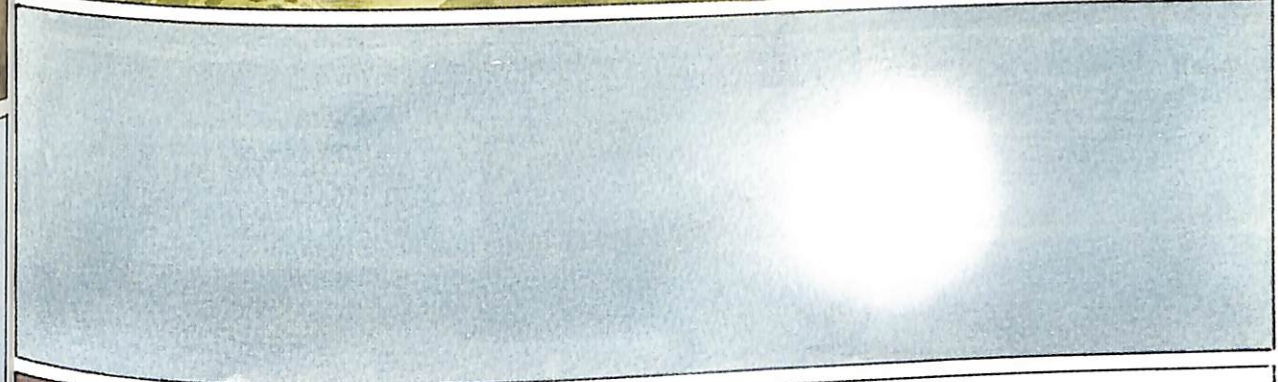
SUTRA ODLAZIM
NA PRVI
ZADATAK.

MOJ OTAC MOŽE U SAT DA
ODREDI DOBA DANA PO BOJI NEBA...

NASTAVILA JE RAZGOVOR KAO
DA JE HTELA DA PREKINE
PREDŠNJIU TEMU
NEZADOVOLJNA POČETKOM
RAZGOVORA.

VEROVATNO SU VEĆ OPAZILI
DIM I DOLAZE OVAMO...
NOGE NE OSEĆAM.

PRVI ZADATAK I NISAM
USPEO...
ČAK NI ČASNO POGINUO...
ZAŠTO BAM SE UOPŠTE RODIO?
ŠTA JE TO ?

ČIP
ČIP

JE SAM ? ...
CHU ... BOMBA NIJE HTELA
DA SE OTKACI...
ZBOG TEŽINE AVIONA...

NI SAM USPEO DA STIGNEM
DO BAZE... PRINUDNO SAM
SLETEO...
BOMBA JE VEROVATNO TOM PRILIKOM
EKSPLODIRALA, A UDARU
TALAS ME JE IZBACIO SVE DO...

DOVRAGA
AMERIČKA BAZA !
OVO JE VEROVATNO
OSTRVO KAULA.

EVO... SAD JE NAPRIMER,
15 ČASOVA ...

U OVO DOBA DANA
TEMPERATURA JE VEĆ
DOVOLJNO NISKA DA
OBLACI POČNU
DA SE FORMIRAJU ...

PRAVEĆI FRITOM VIŠI
PRITISAK, TO INSEKTI
OSEĆAJU I VRAĆAJU
SE U ZEMLJU...

TOM PRILIKOM PrenoSE
POLEN NA TUČAR DRUGOG
CVETA I TAKO GA
OPLOĐUJU...

DOK SE CVEĆE NE
RAŠIRI PO CELOJ LIVADI
NJIHANO PROLEĆNIM VETROM

RUKAVICA?

GLE MALIŠAN SE SKROZ UPETLJAO U PAUCINU.

İŞ, MRSKI INSEKTU!

POC

AJDE, OP... OP. JEL SAD LAKŠE?

FPT
FPT
FR
FR

JADAN PAUK

Elektronika 2001

PRELAZ

art: goran josić
bol i z. pomerski

Na početku beše ono bespočetno. Zatim se vreme obrušilo u biče.

Odgajali su nas kao ratnike, Vračevi su nas učili da smo Stražari - da čuvamo Vrata koja vode u Prapočetak. Svakih 50 godina, Vrata se otvaraju nakratko, a mi ne smemo da dozvolimo da bilo ko živ prođe kroz njih...

Ti znaš, Refluuse, da moć leži u onome što nam prethodi. Priču zna samo onaj ko sazna kako je ona ispričana. Pre nego što je postao svet, Bogovi su odredili način njegovog postojanja. Došlo je vreme da odbranite ulaz. Niko ne sme živ da nađe prolaz iz ovog sveta u Prapočetak, da ne postane Pripovedač ove stvarnosti. Potera za prolazom je već počela...

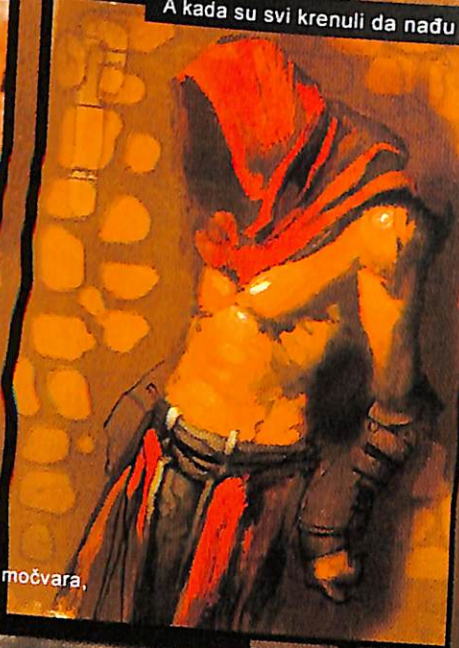
Refluuse, ti si jezik,

ti si oružje

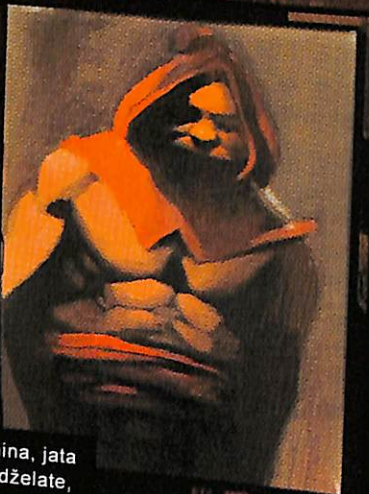
i ti si ključ!

A kada su svi krenuli da nađu Vrata, kraj priče se već odigrao.

Došla su plemena Plamenih sa Severa. Orci su doveli svoje magijaše i silnike iz močvara.

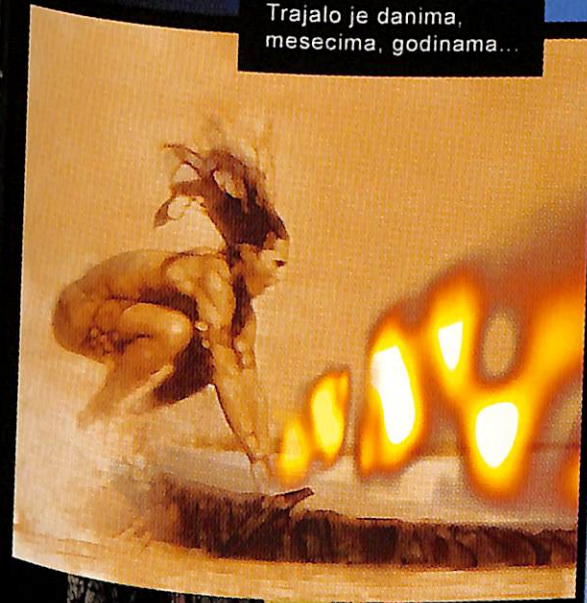
Strvinari siđoše sa planina, jata Anđela se pretvoriše u dželate,

zlo se orodi sa Istočnjacima i svi zaratiše među sobom...

Trajalo je danima, mesecima, godinama...

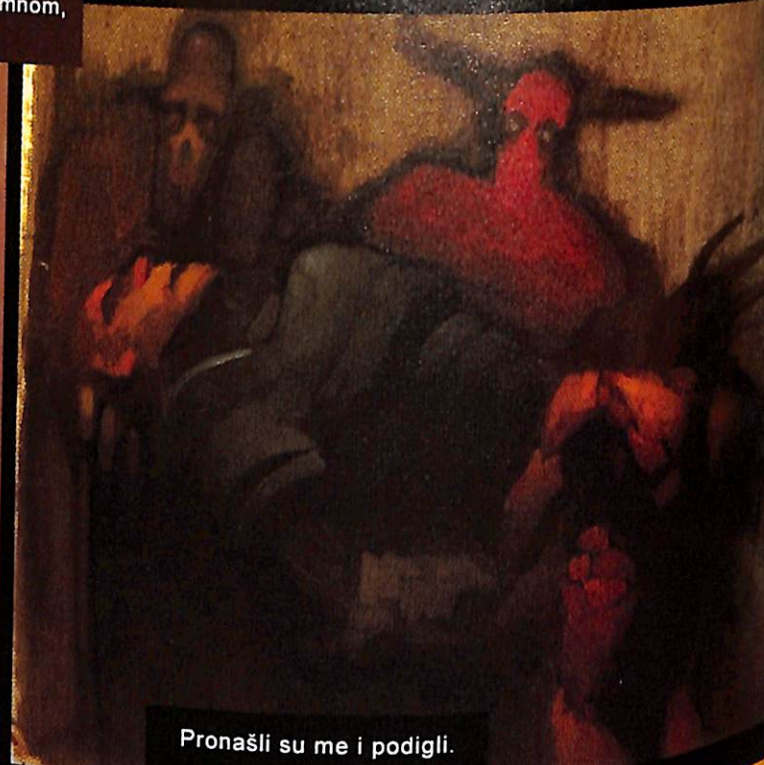
Svetlo se skorilo od krvi, pamet je postala ponor u kojem je urlao zločin, bol je bio isti za sve...

A zatim smo kraj priče saznali... bio je krvav i tih... i bila je tišina...

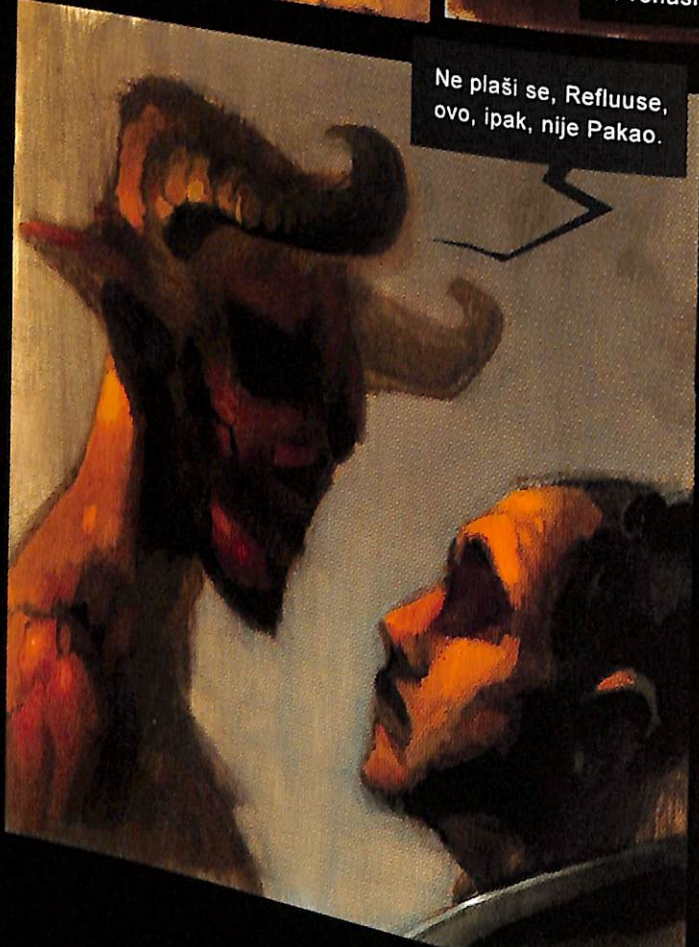
Ne znam šta se zaista dogodilo sa mnom, ali sam shvatio da sam ostao sam.

Pronašli su me i podigli.

Do Or

Ne plaši se, Refluuse, ovo, ipak, nije Pakao.

Pogledao sam svoje telo... ja sam bio... sam promenjen...

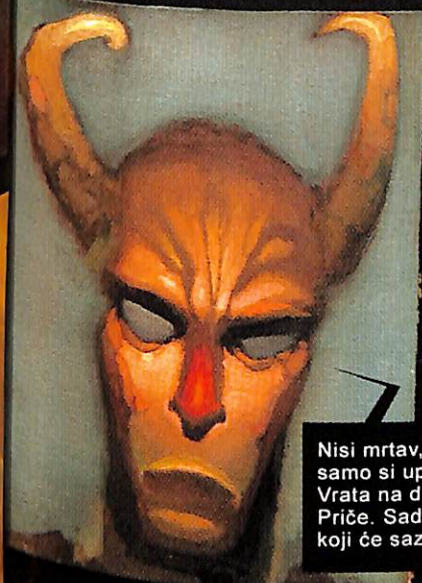
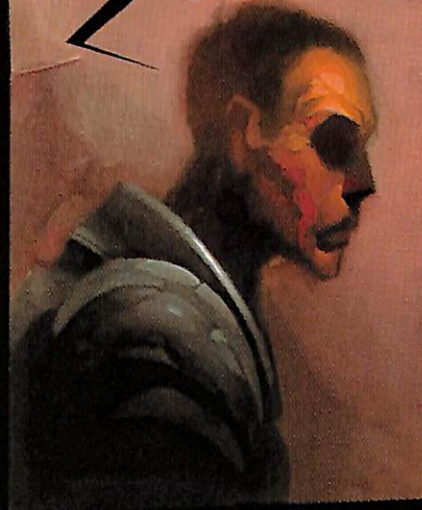
Došao si s one strane price

Gde sam to ja?

Ko ste vi?

Mi smo oni koji će se vratiti...

Nisi mrtav, Refluuse, samo si upao kroz Vrata na drugu stranu Price. Sada si Stražar koji će saznati Istinu.

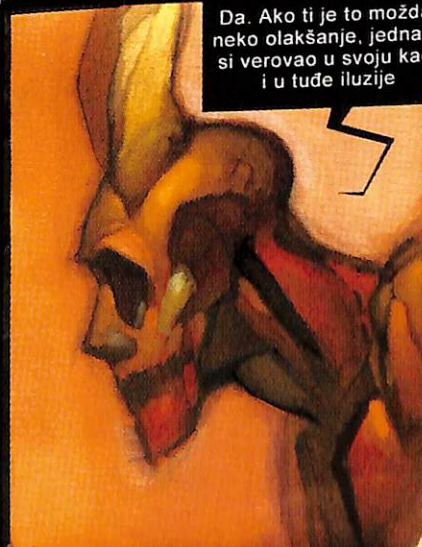
Bogovi su nas ostavili. Da bi ovaj mali svet mogao da traje, svakih 50 godina je potrebno da dobijemo mnogo duša i tela punih energije, a i da smanjimo broj živih i trošenje sveta na njihove potrebe.

Bogovi su smislili ovu malu Apoka lipsu koja se ponavlja. Surova je, ali jedino tako mi opstajemo...

Hoćete da kažete da svi veruju u Vrata samo da biste ih vi naterali u smrt? Ceo naš život je brutalna iluzija samo fatalna iluzija?

Da. Ako ti je to možda neko olakšanje, jednako si verovao u svoju kao i u tuđe iluzije

I šta će biti sa mnom?

Okreni se i pođi u tamu koja je pred tobom.

Učinio sam to i sa svakim korakom bio mirniji. Oko stotog koraka već sam znao i šta se oko mene zbiva. Prilazio sam jednom snažnom mladiću kome treba nešto važno da kažem. Još ne mogu da se setim njegovog imena, ali znam svoje prve rečenice:

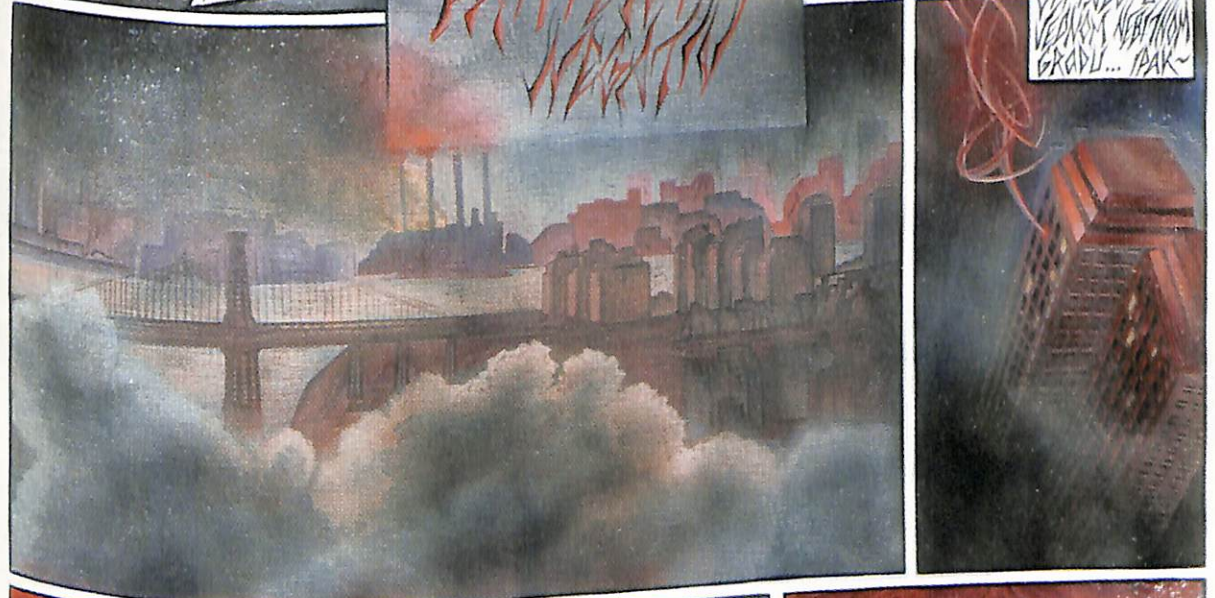

ESONACI SVETI...
SVEČANOST

VEČERNE
SADRŽAJE

BIĆE KOJE JE...
PROMENILA

NAZVALI SU...
SVEČANOST...
GRADU... PAK~

MEOVA...
BIL...
DVA...
MIL...
STAR...
S...
S...

BIĆE KOJE JE...
PROMENILA...
LUMINA...
PRIVLAČI...
NEGATIVU.

J.C.

ART
VLADIMIR
BOŽIDAREVIĆ

HODAM ULICOM STRAIGHT
KAO RIBA PO SUVOM.

DOK ČEKAM LUCY...

U SOBI UBIJAM
KOMARCA...

...I SVOJOM KRVlju
PRLJAM ZID.

ZATIM ZOVEM MEDVEDA
DA MI UČINI USLUGU...

...DA NAHRANIM NOVIM GOVNIMA STARE MUVE.

I OVE MI MISLI
UPAŠE U KAZAN:
"ZATVORENOM
KRUGU SE
SVE VIŠE
ČUDIM..."

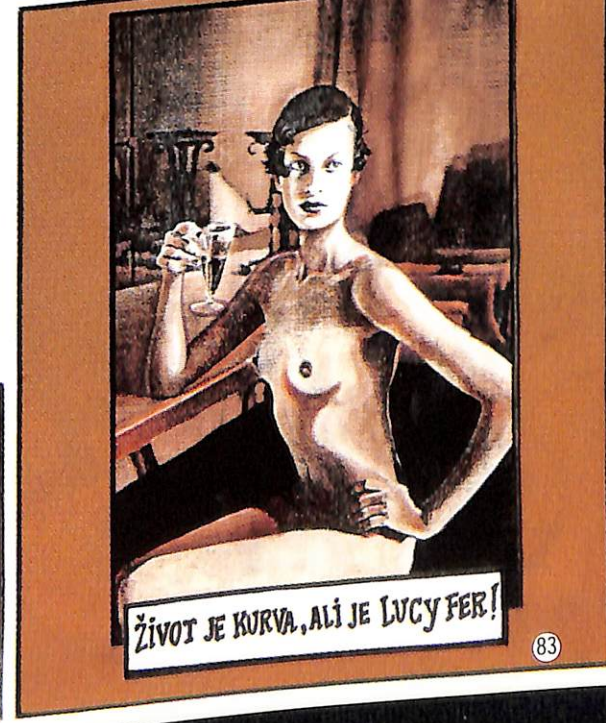
...DALI DA SE POKORIM ILI SKROZ POLUDIM?"

DA NIJE VRABACA SVI BI TO VEĆ ZNALI.

KURVE MALE DEZINFORMATORSKE!

SETIH SE KAKO PEKOH RAKIJU

ŽIVOT JE KURVA, ALI JE LUCY FER!

junk y dog

< postupak za uključenje treće mogućnosti

nulti deo

k a d a e r i k

b

p o j e d e

d

b a N a n u . . . 84

g l e b e l i n

d o g a d j a S e

n e V e r o v a T N a
P R o m E n a

a u t o r < i v a n a t a b a k o v i ć 2 0 0 1 85

OBALE

CECIJA HEISLER
VLADIMIR BOŽIDAREVIĆ

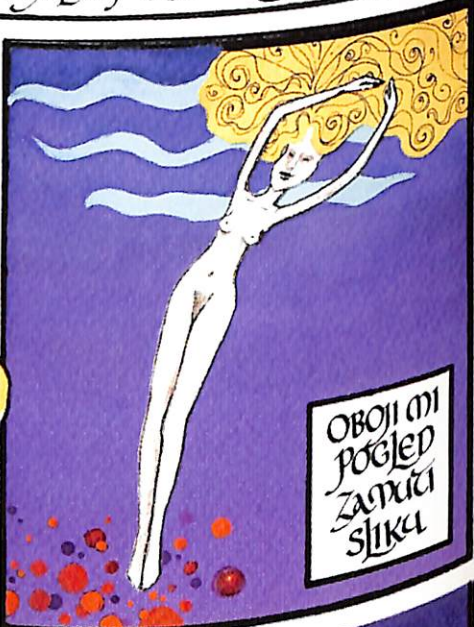
Tamo gde modro počinje da zvoni
...1 tamo gde kisa lagano plivi

Pokaži mi obris sa ukusom soli
sa obale... pozovi me sa obale

Poslušaj dozir dopusti da vodi
pomijaj svega polom zaroni

Oboji mi pogled
zamuti sliku

Poslaji mi talas, linije spoji
zagri senke po velikoj vodi

SA OBALJE...

Leto je imati zeleno srce

režija
Ivica Stevanović

Leto je imati
zeleno srce u gradu
bez snova, prekljetka
Leto je imati
zeleno srce u gradu
bez zvezda i prozora.

Desna
klijetka

Лепо је имати
зелено срце у граду
без птица и улица.

Лепо је имати
зелено срце и њиме
оплакати
град без снова.

Оплакати срце и снова,
птицу,
звезду и улицу

Лепо је имати
зелено срце и њиме
волети само њу.

A ti zauzmeš niski start...

I poletiš...

Treći određuje porednika...

A gde je jedna žena...

Tu je i druga...

A gde su dve...

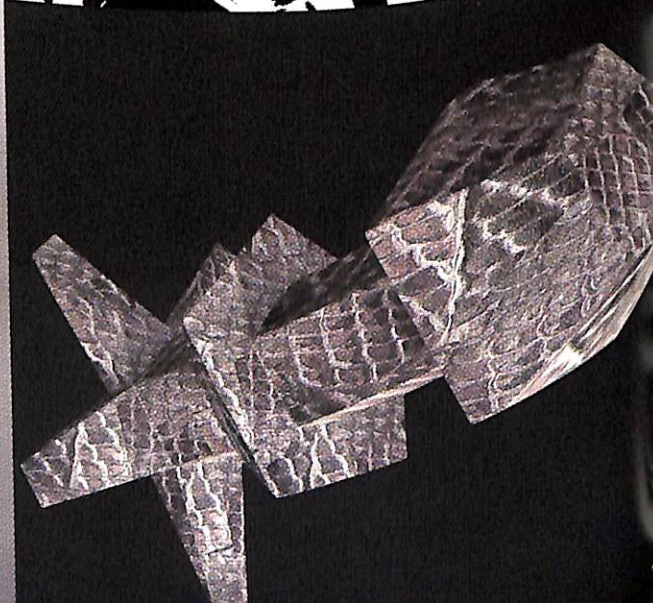
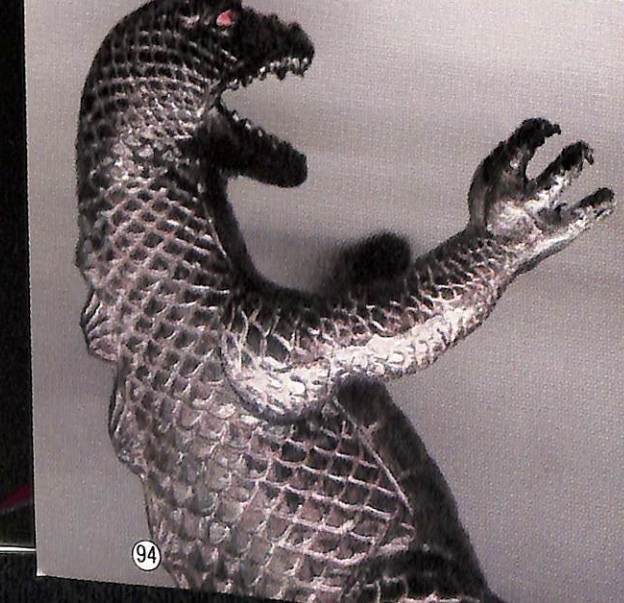
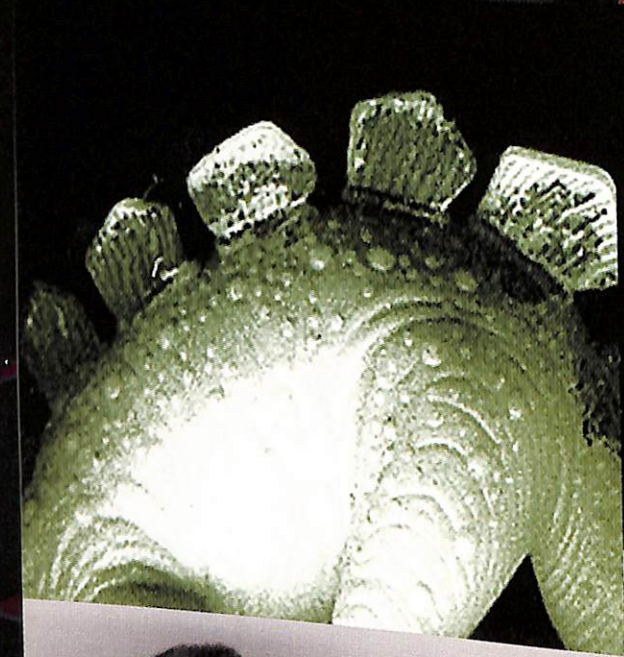
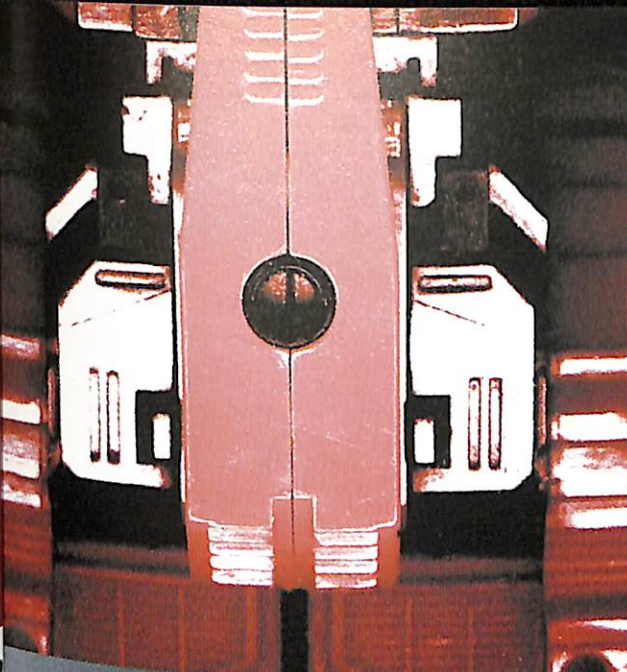
Tu su i tri...

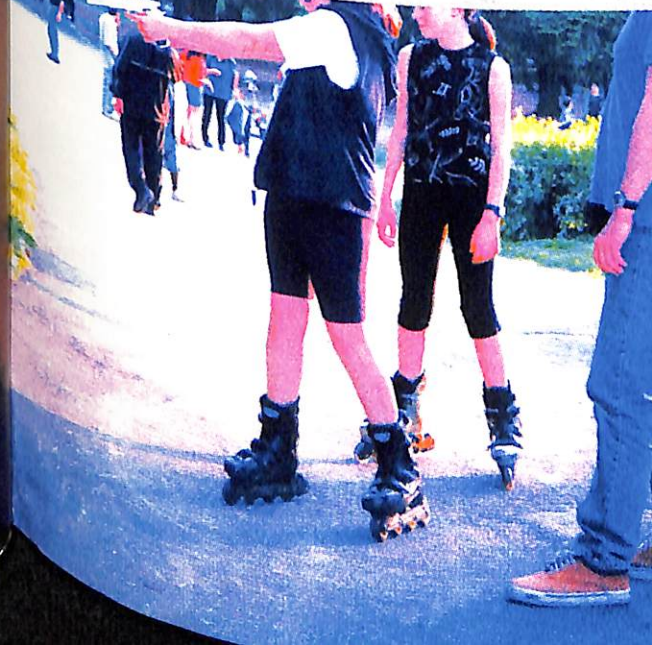
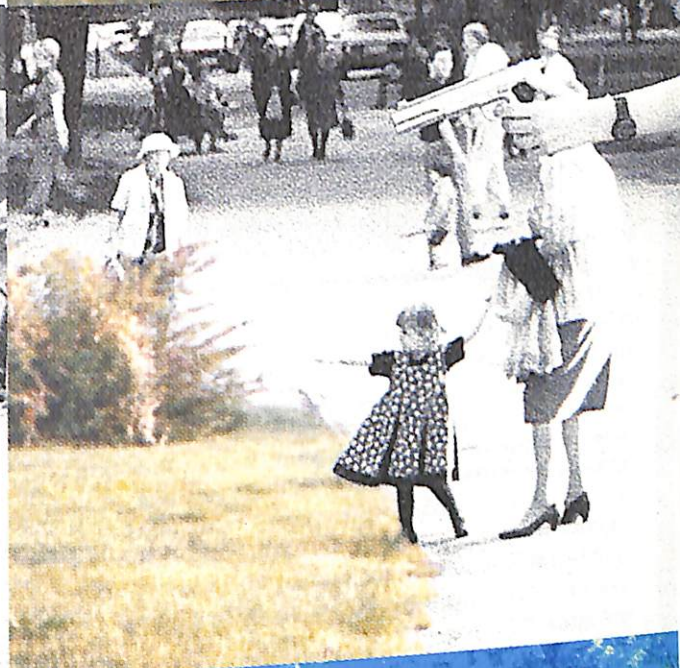
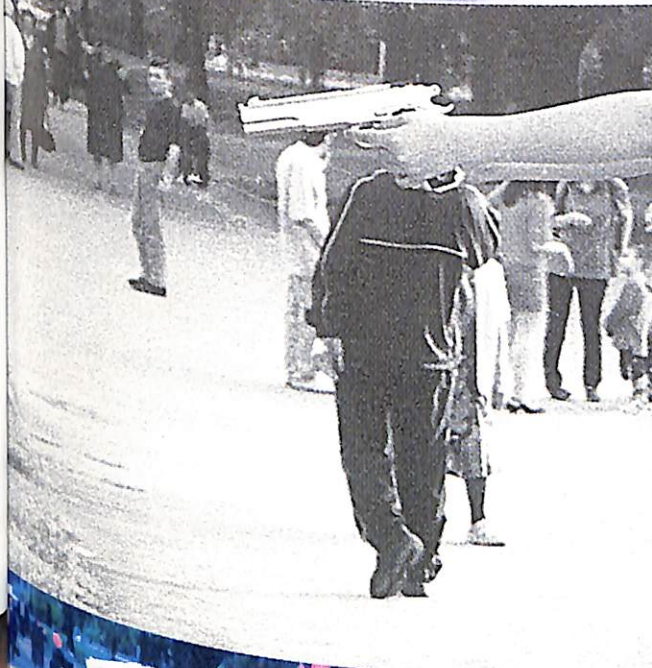
SUPER
POWER

GRAFIČKI I SIMBOLIČKI JEZIK STRIPA BIO JE MOJ
 PRVI PRAVI KONTAKT SA LIKOVNIM, DINAMIČNA
 SADRŽAJNIM VIZUELNIH SADRŽAJA KOJI GRADE
 NARACIJU IMA SVOJU DRAŽ U STRUKTURANJU
 KAKO FABLE, KOJA NEVOSMISLENO OKUPIRA
 LOGIČKI SISTEM OSTAVLJAJUĆ VRO MALO
 MESTA ZA PREKIPITIVANJE SEMANTIČKOG
 DEJSTVA SAMIH SLIKA. TAKO I NIZA GRAFIČKIH
 PREDSTAVA KOJE U POTPUNOSTI UZURPIRAJU
 PERCEPTIVNE MEHANIZME NE DOZVOLJAVAJUĆI
 DALJI RAZVOJ MENTALNIH SLIKA KAO POSLEDICE
 ISPRICANIH INFORMACIJA, KAO U LITERATURI.

TAKVA JEDNA BESKOMPROMISNOST U ANGAŽOVANJU
 ČULA, DOVODI DO SITUACIJE DA JE STRIP
 JEDNA OD NAJKOMUNIKATIVNIJIH
 UMETNIČKIH FORMI, VEOMA GA JE LAKO
 PRATITI I KONZUMIRATI, JER SIMBIOTIČKI
 MEHANIZAM, KOJI GA ČINI, DELUJE ŽIVOTNO
 I NENAMETLJIVO, RAZVIJAJUĆI SUROGAT
 REALNOSTI BLIZAK FILMSKOM; MOŽDA
 JE UPRAVO ZBOG TOGA STRIP OMILJEN
 MEĐU ADOLESCENTNOM PUBLIKOM, I ČESTO
 SLUŽI KAO POLIGON ZA ADOLESCENTNO
 IZRAŽAVANJE LIŠENO ŠIRIH ESTETSKIH
 KRITERIJUMA, ŠTO, OPET, VODI U ČESTA
 OSPORAVANJA STRIPA KAO UMETNOSTI
 I NJEGOVU MARGINALIZACIJU.

Skaldan grafičko-narativni sklop, međutim, ima
 moć prenosa atmosferičnosti i osoben vizuelni
 identitet koji multiplikovani brojem elemenata
 (slika, situacija), mogu biti intenzivniji od uticaja
 jednog usamljenog likovnog dela, i stoje
 naporedo sa magijom proživljavanja atmosfere
 u jednom filmskom delu; to je jedan od razloga
 što se uticaj stripa širi na nivo kulturološkog
 fenomena: film se obilato koristi njegovim
 iskustvima kadriranja, svetla i scene, ali i
 ikonografijom, gotovim vizuelnim i narativnim
 obrascima; kao element popularne kulture strip
 postaje bitan činilac vizuelnog identiteta
 savremenog doba, šireći svoju auru u talasima,
 i često isplivavajući u prvi plan, kao sa Pop-artom
 u Americi pedesetih, zatim sa definisanjem
 vizuelnih osnova sajber-kulture i modernog
 sajens fikšna sedamdesetih, i kao osnovna
 pokretačka snaga bumu manga kulture u
 Japanu osamdesetih i širom zapadnog sveta
 devedesetih.

STRIP JE POSTAO NIZ
 SIMBOLIČKIH LIKOVNIH ELE-
 MENATA, SAMIH ZNAKOVA I
 INFORMACIONIH STRUKTURA
 KOJI DAJU PEČAT KULTURI
 DVADESETOG VEKA, ODREĐUJU-
 ĆI U MNOGOME I NJENE BUDOĆE
 ASPEKTE (PROJEKTI ZASNOVANI
 NA VIRTUELNOJ REALNOSTI,
 ZAČETI 3D VIDEO IGRAMA, KOJE
 SVOJE, IDEJNE I VIZUELNE
 KORENE VUKU DIREKTNO IZ STRIPA).

U okviru samog medija stripa, pristup se
 bitno ne menja, eksperimentalni pokušaji
 se uglavnom svode na uvođenje novog i
 neobičajenog grafizma, međutim, u širem
 okviru, to nije nešto što likovna umetnost
 već nije videla; ovo ne mora biti prepreka
 da se naprave dela koja zrače likovnom
 sveću i privlačnošću, a strukturnom nota-
 cije koriste elemente specifične za strip
 i time ga promoviraju kao samostalan
 medij.

SA MASOVNIJOM UPOTREBOM TERMINA I PRAKSE
 MULTIMEDIJE, NA STRIP PADA JEDNO NOVO SVETLO,
 MULTIMEDIJALNOST KAO POSLEDICA INTENZIVNOG
 ŽIVLJENJA, BRZINE PROTOKA I PREKLAPANJA
 INFORMACIJA, KAKO VIZUELNIH, TAKO I
 ZNAČENJSKIH, SVOJU STRUKTURU GRADI IZ
 PARALELNE I RAVNOPRAVNE UPOTREBE RAZLIČITIH
 SISTEMA EMITOVANJA I PRIMANJA INFORMACIJA.
 STRIP KAO MULTIMEDIJALNA DISCIPLINA VEZUJE
 SLIKU I PRIČU, ALI POSREDNO, PREKO SVOJIH
 UTICAJA, I NEPOSREDNO, U VIZUELNOM VEĆI
 SPOSOBAN JE DA SE PROŠIRI NA MNOGO VEĆI
 MULTIMEDIJALNI POLIGON, NJEGOV FRAGMENTISANI
 INTERFEJS MOŽE DA VEŽE CRTEŽ, SLIKU,
 FOTOGRAFIJU, DIGITALNU SLIKU, EKSTRAKT IZ
 VIRTUELNOG OKRUŽENJA, SIMBOL, TEKST, I DA IH
 UKLOPI, SVOJOM PLOŠNOŠĆU, U JEDAN VIZUELNO
 KOORDINISAN SISTEM, ESTETSKI ZATVORENU I ŠIRENJE,
 A ZNAČENJSKI OTVORENU ZA TUMAČENJE I NEKIM
 UKOLIKO SAM NE STASA DO INTELEKTOVALNE
 SUPER-MOĆI, KADA ĆE BITI SPOSOBAN DA, NEKIM
 NOVIM PRIPROVEDANJEM U TAKVOM OKRUŽENJU,
 U POTPUNOSTI VODI SVOB, NA POČETKU NOVOG
 M... IES KORISNIKA.

CAMISAZZA
FREE82
R
E
X

